

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 30 ноември 2018 г.
(OR. en)

14784/18

Междуетноститутитионално досие:
2016/0190(CNS)

JUSTCIV 292

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Съвета
№ док. Ком.:	10767/16
Относно:	Предложение за регламент на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлитчане на деца (преработен текст) – Общ подход

I. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

1. С писмо от 30 юни 2016 г. Комисията представи на Съвета и на Европейския парламент предложение за регламент на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлитчане на деца (преработен текст) (преработен текст на Регламент „Брюксел IIa“).

2. Предлаганият преработен текст на Регламент „Брюксел Па“ подлежи на специалната законодателна процедура по член 81, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз и налага Съветът да вземе решение с единодушие.
3. Европейският парламент представи становището си по предложението на Комисията на 18 януари 2018 г. В съответствие с постоянната практика на Съда на ЕС Европейският парламент трябва да бъде консултиран повторно, винаги когато приетият окончателен текст, като цяло, се различава съществено от текста в предложението на Комисията, по което Парламентът вече е бил консултиран, освен когато измененията по същество съответстват на желанието, изразено от самия Парламент.
4. Европейският икономически и социален комитет представи становището си по предложението на Комисията на 26 януари 2017 г.
5. Европейският надзорен орган по защита на данните даде становището си по предложението на Комисията на 15 февруари 2018 г.
6. В съответствие с член 3 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Обединеното кралство и Ирландия са нотифицирали желанието си да участват в приемането и прилагането на предлагания преработен текст на Регламент „Брюксел Па“.
7. В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания няма да участва в приемането на предлагания преработен текст на регламент „Брюксел Па“ и няма да бъде обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

II. ПРИКЛЮЧВАНЕ НА РАБОТАТА ПО ПРЕРАБОТЕНИЯ ТЕКСТ

8. От началото на преговорите през 2016 г. Съветът редовно разглеждаше и предоставяше насоки за работата по предлагания преработен текст на Регламента „Брюксел IIa“. Съветът проведе ориентационен дебат по следните ключови елементи от предложението: изслушването на дете (юни 2017 г.), премахването на екзекватурата (декември 2017 г.), укрепването на ролята на централните органи (март 2018 г.), както и настаняването на дете в друга държава членка, движението на временни, включително охранителни, мерки и бъдещата работа по пълното премахване на екзекватурата (юни 2018 г.). Тези дебати подготвиха почвата за по-нататъшната работа по предлагания преработен текст на регламента.
9. Проведените обсъждания дадоха възможност за постигането на значим напредък по съществени въпроси на техническо равнище. Ето защо председателството счита, че моментът е подходящ за Съвета да приеме общ подход по текста на постановителната част и по-най-важните съображения от предлагания регламент, без да се засяга финализирането на някои въпроси с технически характер или от редакционно естество във връзка с финализирането на съображенията и приложенията.
10. Като се имат предвид изискването за единодушие и принципът, че нищо не е договорено, докато не бъде договорено всичко, председателството представя настоящото компромисно предложение на Съвета с цел постигането на съгласие между всички държави членки.
11. Елементите на компромисния текст трябва да се разглеждат като цялостен пакет, чиято цел е да се създадат нови правила, които са по-опростени и по-ефикасни за използване за децата и техните семейства, както и за практикуващите юристи. Компромисният вариант предвижда също деликатен баланс между различните позиции на държавите членки, като същевременно укрепва взаимното доверие помежду им.

III. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА КОМПРОМИСНИЯ ПАКЕТ

A. – Пълно премахване на екзекватурата за решенията по въпроси, свързани с родителската отговорност

12. През декември 2017 г. Съветът по ПВР постигна съгласие да премахне екзекватурата за всички решения по въпроси, свързани с родителската отговорност, при условие че бъдат въведени подходящи гаранции. Пълното премахване на екзекватурата ще спести време и средства на гражданите, в случаите когато е необходимо движение на решението. Това е от ключово значение при трансграничните дела, отнасящи се до деца, при които времето е съществен фактор.
13. Следователно решенията по въпроси, свързани с родителската отговорност, които са изпълняеми в държавата членка, в която са постановени, следва да се признават и изпълняват в друга държава членка, без да се изисква декларация за изпълняемост. Гаранциите, свързани с премахването на екзекватурата, ще се съдържат в основанията за отказ на признаване и изпълнение, които са: противоречие с обществения ред, липса на ефективни услуги в случай на неявяване, липса на възможност на носителите на родителска отговорност да бъдат изслушани, липса на възможност детето да бъде изслушано и неспазване на процедурата на консултация за трансграничните настанявания. Както и в сега действащия регламент, националното право определя дали тези основания могат да бъдат повдигнати от страна по спора или служебно, както е предвидено в националното право.
14. От новите правила следва да бъде ясно, че решенията по въпроси, свързани с родителската отговорност, които се ползват със специално третиране по отношение на трансграничното им движение, продължават да бъдат „привилегировани“, при наличието на подходящи гаранции. Председателството счита, че компромисният вариант следва да се основава на статуквото, което предвижда специален режим за удостоверените решения, предоставящи право на лични отношения с детето и решенията, водещи до връщане на дете в рамките на т.нар. „първостепенен механизъм“.

15. Такива „привилегировани“ решения биха били съпътствани от правнообвързващо удостоверение, което би могло да бъде поправено или оттеглено в държавата членка на произход, където е било издадено неправилно. Тази възможност за оспорване на удостоверението в държавата членка на произход би укрепила правата на защитата и би стимулирала взаимното доверие между държавите членки. Признаването и изпълнението в държавата членка, където се искат, могат да се оспорват само на основание противоречащи си актове.

Б. – Хармонизиране на някои правила за процедурата за изпълнение

16. Председателството е на мнение, че процедурата за изпълнение на решения, постановени в друга държава членка, следва по принцип да продължи да се урежда от правото на държавата членка на изпълнението, независимо от естеството на мерките, които се използват за изпълнение, било то глоби или други принудителни мерки. Същевременно наличието на минимум от хармонизирани правила относно начините на действие при значителна промяна в обстоятелствата, възникнала след постановяването на решението, изглежда от решаващо значение за разширяването на системата за свободно движение на решения в тази област. Следователно тези правила следва да включват определен брой хармонизирани основания за спиране на изпълнението или отказ за изпълнение в държавата членка на изпълнението. Това би гарантирало, че изпълнението може да бъде отказано или спряно във всички държави членки при до голяма степен еднакви условия, което би довело до по-голяма правна сигурност за всички родители и техните деца. Този подход не би изключил прилагането на националните основания за отказ, които са съвместими с настоящия регламент и са свързани най-вече с формалните изисквания на националното право и процедура, уреждащи изпълнението.

В – По-ясни правила относно възможността детето да изрази мнение

17. Следва да бъде включена специална разпоредба, установяваща задължение да се даде възможност на детето да изрази мнението си. Тази разпоредба ще предвижда, че на дете, което е способно да формира възгледите си, трябва да бъде предоставена реална и ефективна възможност да изрази мнението си при разглеждането на трансгранични въпроси, обхванати от регламента. Когато детето е изразило мнението си, съдът, в съответствие с националното право и процедури, следва да отчете надлежно мнението на детето в съответствие с неговата възраст и степен на зрялост. Това не променя основния принцип за отчитане на висшия интерес на детето по въпроси, свързани с родителската отговорност, но предвижда ясно, че детето не е просто предмет на производството. Редът и условията за изслушване на детето се уреждат в националното право и процедури, без да е предвидена възможност за контрол на този ред и условия от съдилищата на друга държава членка.
18. Същевременно задължението да се предостави на детето, което е способно да формира възгледите си, реална и ефективна възможност да изрази мнението си, не е абсолютно. Ако на детето не е предоставена възможност да изрази мнението си признаването и изпълнението на решение по въпроси, свързани с родителската отговорност, могат да бъдат отказани, освен ако предмет на производството е единствено имуществото на детето, както и когато това не се изисква от предмета на делото или когато са налице сериозни основания да не се изслуша детето, като се вземе предвид по-специално спешният характер на случая.

Г. – По-ясни правила относно настаняването на дете в друга държава членка

19. Настаняването на дете в друга държава членка ще продължи да подлежи на процедура на консултация за получаване на съгласие. Председателството, обаче, смята, че е необходимо да се изясни допълнително обхватът на правилата за трансгранично настаняване: настаняването като образователна мярка вследствие на отклоняващо се от нормите поведение на детето, също следва да попадне в тази процедура, докато настаняването с образователна или наказателна цел, вследствие на деяние, извършено от детето, които би могло да представлява наказуемо деяние съгласно националното наказателно право, ако бъде извършено от пълнолетно лице, независимо дали в конкретния случай това може да доведе до осъдителна присъда, продължава да бъде изключено от обхвата. Настаняванията при родители (или ако и доколкото това е нотифицирано от държавата членка, където детето може да бъде настанено, други близки роднини) не следва да се урежда по тази процедура. Председателството отбелязва, че регламентът би могъл да улесни обмена на информация, когато е приложимо, за идентифициране и събиране на информация относно роднини или други лица, които могат да бъдат подходящи да се грижат за детето, чието настаняване в институция или приемно семейство се обмисля. Освен това според председателството са необходими по-ясни процесуални правила: новите правила ще включват тримесечен срок за даване на съгласие или отказ. Новите правила не са пречка за възможността държавите членки да запазят или да сключват трансгранични споразумения и договорености за опростяване на процедурата за получаване на съгласие в отношенията помежду си.

Д - По-ясни правила относно движението на автентични актове и споразумения

20. Като се има предвид, че все повече държави членки позволяват извънсъдебни споразумения относно законна раздяла и развод или по въпроси, свързани с родителската отговорност, компромисният текст на председателството пояснява факта, че движението на такива автентични актове и споразумения е хоризонтален въпрос и следва да бъде улеснявано при наличието на определени гаранции. Тъй като регламентът не следва да позволява свободно движение на изцяло частни споразумения, решението би трябвало да бъде допускането на движение само при условие че даден орган, в зависимост от съответната национална система, официално е съставил или вписал автентичния акт или е вписал споразумението. От първостепенно значение е движението да може да се извършва само когато юрисдикцията на държавата членка, чиито органи официално са съставили или вписали автентичните актове или са вписали споразуменията, е била проверена в държавата членка по произход. Освен това трябва да бъде издадено и съответното удостоверение. И на последно място, допълнителни гаранции, като например обществен ред, следва да бъдат прилагани като основания за отказ за признаване или изпълнение.

Е - По-ясни правила относно случаите на отвлечане на дете в рамките на ЕС

21. Движението на решения, разпореждащи връщането на дете съгласно Хагската конвенция от 1980 г., е включено в преработения текст към общите правила относно прилагането и изпълнението на решения. Движението на други разпореждания за връщане, постановени по силата на първостепенния механизъм, продължава като привилегировани решения съгласно специалните правила относно прилагането и изпълнението на решения. В компромисния текст на председателството се предвижда обаче този механизъм да бъде ограничен до решения по същество относно правото на упражняване на родителски права, които разпореждат връщането на дете и са постановени в държавата членка на (предишното) обичайно местопребиваване на детето, когато решение за отказ за връщане на дете е било постановено в друга държава членка само въз основа на определени основания за отказ, както е предвидено в Хагската конвенция от 1980 г. По този начин ще се внесе яснота по отношение на правилата, приложими за случаите на отвлечане на дете в рамките на ЕС, и по отношение на връзката с Хагската конвенция от 1980 г.
22. Освен това в преработения текст са включени ясни и реалистични срокове за съдилищата, които се занимават със случаи на отвлечане на дете, за всеки етап на производството за възможно най-експедитивното уреждане на въпроса. Отделено е по-видимо място на алтернативното разрешаване на спорове, където е целесъобразно, за да се способства намирането на решения, основаващи се на автономията на страните и водещи до постигането на устойчиви договорености.
23. За да се минимизират възможните рискове за физическото и психологическото благосъстояние на детето, в хода на производството за отвлечане могат да бъдат постановени адекватни мерки за защита, включително да се гарантира контакт между детето и лишения от детето родител по време на производството, когато това е във висш интерес на детето, както и мерки, насочени към минимизиране на сериозния риск от физическо или психическо увреждане, на който е възможно да бъде изложено детето при връщането.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

24. Във връзка с изложеното по-горе министрите се приканват да изразят становището си по следните въпроси:

- а) да бъде ли одобрен като компромисен пакет общият подход, изложен в приложението към настоящата бележка;
- б) да се вземе ли под внимание фактът, че останалите съображения и приложенията към регламента ще бъдат приключени на техническо равнище възможно най-скоро след заседанието на Съвета.

В приложението промените спрямо текста на Комисията са обозначени с **получер шрифт** за добавен текст и със скоби (...) за заличен текст. Съображенията в бележките под линия са без маркиране.

Предложение за
регламент на Съвета
относно компетентността, признаването и изпълнението на решения по брачни въпроси и
въпроси, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлечане на
деца
(преработен текст)

[...]

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I
ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1
Обхват

1. Настоящият регламент се прилага (...) по следните гражданскоправни въпроси¹ (...):

¹ Да се добави съображение със следния текст:

„За тази цел Съюзът трябва да приеме, наред с другото, мерки в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси с трансгранични последици, по-специално когато това е необходимо за правилното функциониране на вътрешния пазар. Терминът „гражданскоправни въпроси“ следва да се тълкува самостоятелно в съответствие с установената съдебна практика на Съда на Европейския съюз. Той следва да се разглежда като независимо понятие, което да се тълкува посредством позоваване на първо място на целите и структурата на настоящия регламент и на второ място, на общите принципи, които произтичат от уредбата в националните правни системи. Следователно терминът „гражданскоправни въпроси“ следва да се тълкува в смисъл, че той може да обхваща и мерки, които от гледна точка на правото на държава членка могат да се уреждат от публичното право. Той следва да обхваща по-специално всички иски молби, мерки или решения по въпроси, свързани с родителската отговорност по смисъла на настоящия регламент в съответствие с неговите цели.“

- а) развод, законна раздяла или унищожаване на брака;
- б) предоставяне, упражняване, делегиране, ограничаване или лишаване от родителска отговорност.

2. Въпросите по параграф 1, **буква б)** (...) може, по-специално, да включват:

- а) правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения;
- б) настойничество, попечителство и други сходни институти;
- в) определянето и функциите на всяко лице или орган, натоварени да се грижат за (...) личността или имуществото **на детето**, да го представляват или да го подпомагат;
- г) настаняването на детето в (...) институция или поверяване на **приемна грижа**;²
- д) мерките за закрила на детето, свързани с управлението, запазването или разпореждането с (...) имуществото **на детето**.

² Да се добави съображение със следния текст:

„Всяко поверяване на дете на приемна грижа, а именно при едно или повече лица, или на институционална грижа, например в сиропиталище или в детски дом, в друга държава членка, следва да попада в обхвата на настоящия регламент, освен ако не е изрично изключено, като например настаняването с цел осиновяване, настаняването при родител или при друг близък роднина, както е обявено от получаващата държава членка. В резултат от това следва да бъдат включени и „настанявания с образователна цел“, разпоредени от съд или уредени от компетентен орган със съгласието на родителите или на детето или по тяхно искане вследствие на отклоняващо се от нормите поведение на детето. Следва да бъде изключено единствено настаняване, независимо дали с образователна или наказателна цел, постановено или договорено вследствие на деяние, извършено от детето, които би могло да представлява наказуемо деяние съгласно националното наказателно право, ако бъде извършено от пълнолетно лице, независимо дали в конкретния случай това може да доведе до осъдителна присъда.“

2а. Глави III и VI от настоящия регламент се прилагат във връзка с въпросите на неправомерно отвеждане или задържане на дете в повече от една държава членка, като допълват Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца от 1980 г. („Хагската конвенция от 1980 г.“). Глава IV от настоящия регламент се прилага за решения, постановяващи връщането на дете в друга държава членка съгласно Хагската конвенция от 1980 г., които подлежат на изпълнение в държава членка, различна от държавата членка, в която е постановено решението.³

3. Настоящият регламент не се прилага за:

- а) установяването или оспорването на произход;
- б) решенията за осиновяване, подготвителните мерки преди осиновяването, както и унищожаването или прекратяването на осиновяването;
- в) имената на детето;
- г) еманципацията;
- д) задълженията за издръжка;
- е) доверителната собственост или наследяването;
- ж) мерките, взети във връзка с престъпления, извършени от деца.⁴

³ Да се добави съображение със следния текст:

„Въпреки че производствата за връщане по силата на Хагската конвенция от 1980 г. не са производства по същество във връзка с родителската отговорност, решенията, с които се постановява връщането на дете съгласно Хагската конвенция от 1980 г. следва да се признават и да подлежат на изпълнение съгласно глава IV от настоящия регламент, когато подлежат на изпълнение в друга държава членка, поради това, че отвлечането е продължило и след като е било постановено връщане на детето. Нещо повече, други глави на настоящия регламент следва да продължат да се прилагат за други аспекти в ситуации на неправомерно отвеждане или задържане на дете, например разпоредбите, уреждащи компетентността на съда на държавата членка на обичайното местопребиваване, както и разпоредбите относно признаването и изпълнението на всички други разпореждания, постановени от този съд.“

⁴ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 2.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

(...а) „(...) **съд**“ означава всеки (...) орган във (...) **всяка** държава членка (...), който е компетентен да разглежда въпросите, попадащи в обхвата на настоящия регламент;

(...)

(...б) „решение“ означава **решение⁵ на съд на държава членка, включително постановление, разпореждане или съдебно решение (...), с което се постановява развод, законна раздяла (...) или унищожаване (...) на брака, или се уреждат въпроси на родителската отговорност;**

⁵ Да се добави съображение със следния текст:

„Съгласно съдебната практика на Съда на ЕС понятието „съд“ следва да се тълкува широко, така че да обхваща не само съдилищата, които изпълняват съдебни функции, но и административни органи или други органи като нотариуси, които упражняват компетентност по някои брачни въпроси или въпроси, свързани с родителската отговорност. Всички съдилища съгласно определеното в настоящия регламент следва да бъдат обвързани от правилата относно компетентността, изложени в настоящия регламент.

Всяко споразумение, одобрено от съда в резултат на разглеждане по същество в съответствие с националното право и процедура, следва да бъде признато или изпълнявано като „решение“. Други споразумения, които придобиват обвързващи правни последици в държавата членка на произход след формална намеса на публичен орган или друг орган, за който Комисията е уведомена от държава членка за тази цел, следва да могат да пораздават последици в други държави членки в съответствие с конкретните разпоредби относно автентичните актове и споразумения в настоящия регламент.“

За целите на глава IV „решение“ включва:

- i) решение, постановено в една държава членка и разпореждащо връщането на дете в друга държава членка съгласно Хагската конвенция от 1980 г., което подлежи на изпълнение в държава членка, различна от държавата членка, в която е постановено решението;**
- ii) временни, включително охранителни мерки, постановени от съд, който по силата на настоящия регламент е компетентен да разгледа делото по същество или мерките, постановени в съответствие с член 25, параграф 4 във връзка с член 14.**

За целите на глава IV „решение“ не включва временните, включително охранителните мерки, постановени от такъв съд, без ответникът да е бил призован да се яви, освен ако решението, включващо мярката, е връчено на ответника преди изпълнението.

б1) „автентичен акт“ означава документ, формално съставен или вписан като автентичен акт в държава членка по въпроси, попадащи в обхвата на настоящия регламент, и чиято автентичност:

- i) се свързва с подписването и съдържанието на акта; и**
- ii) е установена от публичен орган или друг орган⁶, овластен за това. Държавите членки уведомяват Комисията за тези органи в съответствие с член 81;**

⁶ Думата „овластен“, използвана в буква б1), подточка ii), трябва да се тълкува самостоятелно в съответствие с определението за „автентичен акт“, използвано хоризонтално и в други правни инструменти на ЕС (като регламента за издръжката, регламента за наследяването или преработения текст на регламент „Брюксел I“), и в контекста на целите на настоящия регламент.

62) за целите на глава IV „споразумение“ означава документ, който не е автентичен акт, сключен е между страните по въпроси, попадащи в обхвата на настоящия регламент и е вписан от публичен орган⁷, за който Комисията е уведомена от държава членка в съответствие с член 81 за тази цел;

(...в) „държава членка на произход“ означава държавата членка, в която е било постановено решението (...), формално е съставен или вписан автентичният акт, или е извършено вписването на споразумението;

(...г) „държава членка на изпълнение“ означава държавата членка, в която се иска изпълнение на решението, автентичния акт или споразумението;

⁷ Да се добави съображение със следния текст:

„Регламентът не следва да позволява свободно движение на изцяло частни споразумения. Въпреки това следва да се допуска движението на споразумения, които не са нито решения, нито автентични актове, но са били вписани от публичен орган, който е компетентен да го направи. Такива публични органи могат да включват нотариуси, вписващи споразумения, дори ако те упражняват свободна професия.“

- (...д) „дете“ означава всяко лице на възраст под 18 години;⁸
- (...е) „родителска отговорност“ означава всички права и задължения, отнасящи се до личността или имуществото на дете, които са предоставени на физическо или юридическо лице по силата на решение, на закона или на споразумение, пораждащо правни последици, включително правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения с детето;
- (...ж) „носител на родителска отговорност“ означава всяко лице, институция или друг орган, който носи родителска отговорност за дете;

8

Да се добави съображение със следния текст:

„Настоящият регламент следва да се прилага за всички деца на възраст до 18 години, подобно на Хагската конвенция от 19 октомври 1996 г. за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата (наричана по-нататък „Хагската конвенция от 1996 г.“), дори в случаите, когато преди навършването на тази възраст, те са придобили дееспособност съгласно правния си статут, например чрез еманципация на основание сключен брак. По този начин би се избегнало припокриване с приложното поле на Хагската конвенция от 13 януари 2000 г. относно международната защита на пълнолетни лица, която се прилага от 18-годишна възраст нататък, и същевременно биха се предотвратили несъответствия между двата инструмента. Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца (наричана по-нататък „Хагската конвенция от 1980 г.“), а следователно и глава III от настоящия регламент, която допълва прилагането на Хагската конвенция от 1980 г. в отношенията между държавите членки, следва да продължат да се прилагат за деца на възраст до 16 години.“

- (...з) терминът „право на упражняване на родителски права“ (...) **включва** правата и задълженията за полагане на грижа за личността на детето, **и** по специално на правото да се определи мястото на пребиваване **на детето** (...);⁹
- (...и) „право на лични отношения“ означава права на лични отношения с дете, включително на правото да се отведе детето за определен период от време на място, различно от неговото или нейното обичайно местопребиваване;
- (...й) „неправомерно отвеждане или задържане“ означава (...) отвеждането или задържането **на детето**, когато:

(...i) то е извършено в нарушение на правото на упражняване на родителски права, придобито по силата на решение, на закона или на споразумение, пораждащо правни последици съгласно правото на **държавата** членка, в която детето е имало обичайно местопребиваване непосредствено преди отвеждането или задържането; и

(...ii) по време на отвеждането или задържането правото на упражняване на родителски права е било ефективно упражнявано съвместно или поотделно или е щяло да бъде упражнявано по този начин, ако не е било извършено отвеждането или задържането.

2. За целите на членове [3, 6, 10а, 12, 12а, 31/47д, 42/47р, 59, 72 и 80] понятието „domicile“ заменя понятието „гражданство“ за Ирландия и Обединеното кралство и има същото значение, както във всяка от правните системи на тези държави членки.

⁹ Да се добави съображение със следния текст:

„За целите на настоящия регламент се счита, че дадено лице има „право на упражняване на родителските права“, когато, по силата на решение, на закона или на споразумение, пораждащо правни последици съгласно правото на държавата членка, в която детето има обичайно местопребиваване, носителят на родителска отговорност не може да вземе решение относно мястото на пребиваване на детето без съгласието на това лице, независимо от термините, използвани в националното право. В някои правни системи, които запазват формулировките „упражняване на родителски права“ и „лични отношения“ родителят, който не упражнява родителски права, може в действителност да запази важни отговорности за решенията относно детето, които надхвърлят самото право на лични отношения.“

ГЛАВА II

КОМПЕТЕНТОСТ ПО БРАЧНИ ВЪПРОСИ

И ПО ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С РОДИТЕЛСКАТА ОТГОВОРНОСТ

РАЗДЕЛ I

РАЗВОД, ЗАКОННА РАЗДЯЛА И УНИЩОЖАВАНЕ НА БРАКА

Член 3

Обща компетентност

(...) Компетентни да разглеждат въпроси, свързани с развод, законна раздяла и унищожаване на брака, са (...) **съдилищата** на държавата членка:

а) на чиято територия:

i) съпрузите имат обичайно местопребиваване, (...)

ii) съпрузите са имали последното си обичайно местопребиваване, ако един от тях все още живее там, (...)

iii) ответникът има обичайно местопребиваване, (...)

iv) единият от съпрузите има обичайно местопребиваване, когато се подава обща искова молба, (...)

v) ищецът има обичайно местопребиваване, ако той е живял там поне една година непосредствено преди предявяването на иска, или

vi) ищецът има обичайно местопребиваване, ако той е живял там поне шест месеца непосредствено преди предявяването на иска и е гражданин на въпросната държава членка (...); **или**

б) чиито граждани са двамата съпрузи (...).

(...)

Член 4

Насрещен иск

(...) **Съдът**, пред който има висящо производство на основание член 3, е компетентен да разглежда и насрещен иск между страните, доколкото този иск попада в обхвата на настоящия регламент.

Член 5

Преобразуване на законната раздяла в развод

Без да се засяга разпоредбата на член 3, (...) **съд** в държава членка, който е постановил решение за законна раздяла на съпрузи, е компетентен да преобразува това решение в решение за развод, ако такава възможност е предвидена в законодателството на тази държава членка.

Член 6

Субсидиарна компетентност

1. **При спазване на параграф 2**, когато никой (...) **съд** на държава членка не е компетентен съгласно членове 3, 4 и 5, компетентността се определя във всяка държава членка съобразно нейното (...) законодателство.

2. (...) **Срещу съпруг, който:**

а) (...) има обичайно местопребиваване на територията на държава членка; или

б) (...) е гражданин на държава членка, (...)

може да се предявява иск в друга държава членка само в съответствие с членове 3, 4 и 5.

3. Когато ответникът няма обичайно местопребиваване (...) и не е (...) гражданин на държава членка (...), всеки гражданин на държава членка, който има обичайно местопребиваване на територията на друга държава членка, може, подобно на гражданите на тази друга държава (...), да се позове на правилата за компетентност, приложими в тази (...) държава.

РАЗДЕЛ 2

РОДИТЕЛСКА ОТГОВОРНОСТ

Член 7

Обща компетентност

1. (...) **Съдилищата** на държава членка са компетентни по въпроси, свързани с родителската отговорност за дете, ако детето има обичайно местопребиваване в тази държава членка **в момента на сезирането на съда.**
2. **Параграф 1 се прилага при спазването на разпоредбите на членове 8—10а.**

Член 8

Запазване на компетентност във връзка с правата на лични отношения

1. Когато дете се премества правомерно от една държава членка в друга и придобива ново обичайно местопребиваване там, (...) **съдилищата** на държавата членка по предишното обичайно местопребиваване на детето, **чрез дерогация от член 7**, запазват, за три месеца след преместването, компетентността си да изменят решението за право на лични отношения, постановено в тази държава членка преди преместването на детето, ако лицето, на което с въпросното решение е предоставено право на лични отношения, продължава да живее обичайно в държавата членка на предишното обичайно местопребиваване на детето.
2. Параграф 1 не се прилага, ако носителят на правото на лични отношения по параграф 1 е приел компетентността на (...) **съдилищата** на държавата членка по новото обичайно местопребиваване на детето, като е участвал в производство пред тези (...) **съдилища**, без да е оспорил тяхната компетентност.

Член 9

Компетентност при **неправомерно отвеждане или задържане на дете (...)**¹⁰

Без да се засяга член 10а, в случай на неправомерно отвеждане или задържане на (...) дете, (...) **съдилищата** на държавата членка, в която детето е имало обичайно местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, запазват своята компетентност, докато детето придобие обичайно местопребиваване в друга държава членка и:

- а) всяко лице, институция или друг орган, на който е предоставено правото на упражняване на родителски права, е приело отвеждането или задържането; или
- б) детето е пребивавало в тази друга държава членка най-малко една година след като лицето, институцията или друг орган, на който е предоставено правото на упражняване на родителски права, е узнал или е трябвало да узнае къде се намира детето и детето се е установило в своята нова среда и е изпълнено поне едно от следните условия :
 - і) в рамките на една година след като носителят на правото на упражняване на родителски права е узнал или е трябвало да узнае къде се намира детето, не е била подадена молба за връщането му пред компетентните органи на държавата членка, в която детето е било отведено или задържано;

¹⁰ Да се добави съображение със следния текст:

„В случаи на неправомерно отвеждане или задържане на дете и без да се засяга евентуалният избор на съд съгласно настоящия регламент, компетентността на съдилищата на държавата членка на обичайното местопребиваване на детето следва да се запази, докато не бъде установено ново обичайно местопребиваване в друга държава членка и не бъдат изпълнени някои специфични условия. Държави членки, в които е съсредоточена компетентност, следва да обмислят възможността да разрешат на съда, сезиран с молбата за връщане по силата на Хагската конвенция от 1980 г., да упражнява и компетентността, договорена или приета от страните съгласно настоящия регламент по въпроси, свързани с родителската отговорност, когато в хода на това производство за връщане между страните е постигнато споразумение. Сред тези споразумения следва да бъдат както споразуменията относно връщането, така и споразуменията за невръщане на детето. В случай че се постигне споразумение за невръщане, детето следва да остане в държавата членка на новото обичайно местопребиваване и компетентността по всички бъдещи производства за упражняване на родителски права там следва да се определя въз основа на новото обичайно местопребиваване на детето.“

- ii) молбата за връщане, подадена от носителя на правото на упражняване на родителски права, е била оттеглена и не е била подадена нова молба в срока, определен в точка i);
- iii) молбата за връщане, подадена от носителя на правото на упражняване на родителските права е била отхвърлена **от съд на държава членка** на основания, различни от член 13, **алинея 1, буква б)** или **член 13, алинея 2** от Хагската конвенция от 1980 г. **и това решение вече не подлежи на обжалване по общия ред;**
- iv) (...) **не е сезиран нито един съд (...), както е посочено в член 26а, параграфи 3 и 5, в** държавата членка, в която детето е имало своето обичайно местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане (...);
- v) решение относно упражняването на родителските **права**, което не води до връщането на детето, е било постановено от (...) **съдилищата** на държавата членка, в която детето е имало обичайно местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане.

Член 10а

Избор на съд (...) ¹¹¹²¹³

¹¹ Да се добави съображение със следния текст:

„Задълженията за издръжка са изключени от обхвата на настоящия регламент, тъй като тези задължения вече са уредени с Регламент № 4/2009 на Съвета. Наред със съдилищата по мястото на обичайно пребиваване на ответника или кредитора, компетентните по смисъла на настоящия регламент съдилища по брачни въпроси следва най-общо да имат компетентност да се произнасят относно допълнителните задължения за издръжка между съпрузи или издръжка след прекратяване на брака, посредством прилагането на член 3, буква в) от този регламент. Компетентните по смисъла на настоящия регламент съдилища по въпроси, свързани с родителската отговорност, следва най-общо да имат компетентност да се произнасят относно допълнителните задължения за издръжка на дете посредством прилагането на член 3, буква г) от този регламент.“

¹² Да се добави съображение със следния текст:

„При наличието на специфични условия, предвидени в настоящия регламент, компетентността по въпроси, свързани с родителската отговорност, може също да бъде установена в държава членка, в която има висящо производство за развод, законна раздяла или унищожаване на брака между родителите, или в друга държава членка, с която детето има тясна връзка, и която е договорена предварително от страните, най-късно към момента на сезирането на съда, или е приета изрично в хода на такова производство, когато това е предвидено в правото на тази държава членка, дори ако детето няма обичайно местопребиваване в тази държава членка, при условие че упражняването на тази компетентност е във висш интерес на детето.

Съгласно практиката на Съда на ЕС всяко лице, освен родителите, което по силата на националното право има качеството на страна в производството, образувано от родителите, следва да се счита за страна в производството за целите на настоящия регламент и следователно противопоставянето на тази страна на избора на компетентност, направен от родителите на въпросното дете, след датата на сезиране на съда, следва да изключи приемането на пророгация на компетентността от всички страни в производството на тази дата.“

¹³ Да се добави съображение със следния текст:

„Преди да упражни своята компетентност въз основа на споразумението или приемането на избора на съд, съдът следва да провери дали това споразумение или приемане се основава на информиран и свободен избор на засегнатите страни и не е резултат от това, че едната страна се възползва от затрудненото положение или слабата позиция на другата страна. Приемането на компетентност в хода на производството следва да бъде записано от съда в съответствие с националното право и процедури.“

(...)

1. Съдилищата на държава членка имат компетентност (...) по дела за родителска отговорност, когато са изпълнени следните условия:

- а) детето има тясна връзка с тази държава членка, по-специално по силата на факта, че **поне** единият от носителите на родителската отговорност има обичайно местопребиваване в нея или че **предходното обичайно местопребиваване на детето е било** в тази държава членка или детето е неин гражданин; (...)
- б) (...) страните (...), **както и всеки друг носител на родителска отговорност:**
 - i) **са постигнали свободно съгласие относно компетентността**, най-късно към момента на сезирането на съда; или (...)
 - ii) **са приели изрично компетентността в хода на това производство и съдът е направил необходимото всички страни да бъдат информирани за правото си да не приемат компетентността; и**
- в) **упражняването на компетентността е във висш интерес на детето.**

1а. Споразумението за избор на съд, посочено в параграф 1, буква б), подточка i), се изготвя в писмена форма и се датира и подписва от засегнатите страни или се записва в съдебните документи в съответствие с националното право и процедури. Всяко съобщаване по електронен път, което осигурява траен запис на споразумението, се счита за равностойно на „писмена форма“. Лицата, които стават страни в производството след сезирането на съда, могат да изразят съгласието си след сезирането на съда. При липса на възражение от тяхна страна, съгласието им се счита за имплицитно.

2. Освен ако не е договорено друго между страните, компетентността по параграф (...)1 се прекратява, когато:

а) решението, постановено по производството, вече не подлежи на обжалване по общия ред; или

б) производството е (...) приключило по друга причина.

(...)

3. Компетентността по параграф 1, буква б, подточка ii) е изключителна.

Член 11

Компетентност на основание (...) присъствието **на детето**¹⁴

1. Когато (...) не може да се установи обичайното местопребиваване **на детето** и компетентността не може да се определи въз основа на член 10а, компетентни са (...) **съдилищата** на държавата членка, в която се намира детето.

2. (...) **Компетентността по** параграф 1 се прилага и за деца бежанци или за международно разселени деца, поради нестабилност в (...) **държавата членка на обичайното им местопребиваване.**

¹⁴ Да се добави съображение със следния текст:

„Когато не може да се установи обичайното местопребиваване на детето и компетентността не може да се определи въз основа на споразумение за избор на съд, компетентни са съдилищата на държавата членка, в която се намира детето. Това правило за присъствието следва да се прилага и за деца бежанци и за международно разселени деца, поради нестабилност в държавата членка на обичайното им местопребиваване. Същевременно в контекста на настоящия регламент, във връзка с член 52, параграф 2 от Хагската конвенция от 1996 г., това правило за компетентност следва да се прилага само спрямо деца, които са имали обичайно местопребиваване в държава членка преди разселването. Когато обичайното местопребиваване на детето преди разселването е било в трета държава, следва да се прилага правилото за компетентност от Хагската конвенция от 1996 г. относно децата бежанци и международно разселените деца.“

Член (...) 12

Прехвърляне на **компетентност** на **съд на друга държава членка** (...) ¹⁵

1. (...) **В изключителни случаи** съд на държава членка, който е компетентен по съществото на спора, може, **по искане на страна или служебно**, ако (...) счита, че (...) **съд на друга държава членка**, с която детето има специална връзка, би бил по-подходящ да (...) **прецени** висшия интерес на детето (...) **в конкретния случай**, може да спре производството или (...) **конкретна част от него** (...), и (...):

- а) **да определи срок за една или повече от страните да (...) уведомят съда на другата държава членка (...) за висящото производство и за възможността за прехвърляне на компетентността и да внесат молба пред този съд; или**
- б) **да изиска от (...) съда на другата държава членка да приеме компетентността в съответствие с параграф (...)2.**

(...)

¹⁵ Да се добави съображение със следния текст:

„В изключителни обстоятелства съдът на държавата членка на обичайно местопребиваване на детето може да не е най-подходящият съд за разглеждане на делото. По изключение и при спазването на определени условия, съдът, който е компетентен, следва да може, без да е длъжен да направи това, да прехвърли своята компетентност по конкретно дело на съд на друга държава членка, ако този съд е по-подходящ да прецени висшия интерес на детето в конкретния случай. Съгласно практиката на Съда на ЕС прехвърлянето на компетентност по въпроси, свързани с родителската отговорност от съд на държава членка следва да става само в полза на съд на друга държава членка, с която съответното дете има „специална връзка“, чиито решаващи елементи са изчерпателно изброени в настоящия регламент.

Компетентният съд следва да отправи искането до съда на друга държава членка, само ако предходното му решение да спре производството и да поиска прехвърляне на компетентност е станало окончателно, когато това решение подлежи на обжалване съгласно националното право.“

2. Съдът на другата държава членка може, когато поради особените обстоятелства по делото това е от висш интерес на детето, да приеме компетентността в рамките на шест седмици:

- а) от сезирането му в съответствие с параграф 1, буква а); или**
- б) от получаването на искането в съответствие с параграф 1, буква б).**

Вторият сезиран съд или съдът, от който е поискано да приеме компетентността, уведомява незабавно първия сезиран съд. Ако този съд приеме компетентността, първият сезиран съд се отказва от нея.

3. Ако първият сезиран съд не получи приемането на компетентност от съда на другата държава членка седем седмици след като:

- а) срокът, установен за страните, за да внесат молба пред съд на друга държава членка в съответствие с параграф 1, буква а), е изтекъл; или**
- б) съдът е получил искането в съответствие с параграф 1, буква б);**

той продължава да упражнява компетентността си.

4. Счита се, че детето има специална връзка с дадена държава членка по смисъла на параграф 1, ако тази държава членка:

- а) се е превърнала в обичайно местопребиваване на детето след сезирането на посочения в параграф 1 (...) съд;(...)**
- б) представлява предходното обичайно местопребиваване на детето; (...)**
- в) е (...) държавата, чийто (...) гражданин е детето; (...)**
- г) представлява обичайното местопребиваване на носител на родителската отговорност; или**
- д) е мястото, където се намира имущество на детето и делото засяга мерки за защита на детето, свързани с управлението, съхраняването или разпореждането с това имущество.**

5. Когато изключителната компетентност на съда е установена съгласно член 10а, този съд не може да прехвърли компетентността на съд на друга държава членка.

Член 12а

Искане за прехвърляне на компетентност от съд на държава членка, който не е компетентен¹⁶

- 1. В изключителни случаи и без да се засяга член 9, ако съд на държава членка, който не е компетентен съгласно настоящия регламент, но същевременно е налице специална връзка на детето с тази държава в съответствие с член 12, параграф 4, счита, че е подходящ, за да прецени висшия интерес на детето по конкретното дело, той може да поиска прехвърляне на компетентност от съда на държавата членка на обичайното местопребиваване на детето.**
- 2. Съдът, към който е отправено искането, може, когато счита, че поради специфичните обстоятелства по случая това отговаря на висшия интерес на детето, да приеме да прехвърли компетентността си в рамките на шест седмици от получаване на искането и информира незабавно отпращалия искането съд. Отпращаеният искането съд може да упражнява компетентност, само ако искането е било прието в рамките на този срок.**

¹⁶ Да се добави съображение със следния текст:

„Също в изключителни случаи и като се отчита висшият интерес на детето по конкретното дело, съд на държава членка, който не е компетентен по силата на настоящия регламент, но същевременно е налице специална връзка на детето с тази държава в съответствие с настоящия регламент, следва да може да поиска прехвърляне на компетентност от компетентния съд на държавата членка на обичайното местопребиваване на детето. Това обаче не следва да бъде разрешено в случаи на неправомерно отвеждане или задържане на детето. Този конкретен компетентен съд следва да се определя от националното право на държавата членка, до която е отправено искането.

Прехвърлянето на компетентност, независимо дали е поискано от съд, желаещ да прехвърли компетентността си или от съд, желаещ да получи компетентност, следва да породи действие само за конкретния случай, за който е направено. След приключването на производството, за което е поискано и осъществено прехвърляне на компетентност, прехвърлянето не следва да поражда каквото и да било действие за бъдещи производства.“

Член 13

Субсидиарна компетентност

Когато нито един (...) съд на държава членка не е компетентен съгласно членове 7 — 11, компетентността се определя във всяка държава членка съобразно нейното законодателство.¹⁷

Член (...) 14

Временни, включително охранителни мерки **в неотложни случаи**¹⁸

¹⁷ Да се добави съображение със следния текст:

„Изразът „нейното законодателство“ следва да включва международните инструменти, действащи в съответната държава членка.“

¹⁸ Да се добави съображение със следния текст:

„Настоящият регламент не следва да възпрепятства съдилищата на държава членка, които нямат компетентност по съществото на делото, да налагат временни, включително охранителни мерки в неотложни случаи, по отношение на личността или имуществото на детето, намиращо се в тази държава членка. Тези мерки следва да не се признават и изпълняват в никоя друга държава членка съгласно настоящия регламент, с изключение на мерките, предприети за свеждане до минимум на риска, посочен в член 13, алинея 1, буква б) от Хагската конвенция от 1980 г.

Мерките, предприети за свеждане до минимум на този риск, следва да останат в сила докато съд в държавата членка на обичайното местопребиваване на детето предприеме мерки, които счита за подходящи.

Доколкото защитата на висшия интерес на детето налага това, съдът следва да информира, пряко или чрез централните органи, съда на държавата членка, който е компетентен по съществото на делото съгласно настоящия регламент, относно предприетите мерки. Въпреки това непредоставянето на тази информация не следва да бъде основание за непризнаване на мярката.

Съд, който има компетентност да постановява само временни, включително охранителни мерки, следва, ако е сезиран с молба по съществото на делото, да обяви служебно, че не е компетентен.“

1. В неотложни случаи, дори когато (...) съд в друга държава членка е компетентен по съществото на делото, съдилищата в държава членка (...) са компетентни да постановяват временни, включително охранителни мерки, които може да се предвиждат в правото на тази държава членка, по отношение на (...):

а) дете, което се намира в тази държава членка; или

б) имущество, което принадлежи на дете, намиращо се в тази държава членка.

2. Доколкото защитата на висшия интерес на детето налага това, (...) съдът, който е предприел (...) въпросните мерки уведомява незабавно съда или компетентния орган на държавата членка, която е компетентна съгласно член 7 от настоящия регламент или по целесъобразност който и да е съд на държава членка, компетентен по съществото на делото съгласно настоящия регламент, било пряко в съответствие с член 67а или посредством централните органи, определени в съответствие с член 60.

3. Мерките, постановени съгласно параграф 1 спират да се прилагат, веднага щом (...) съдът на държавата членка, който е компетентен по съществото на делото съгласно настоящия регламент, вземе мерките, които смята за подходящи.

По целесъобразност този съд може да информира за решението си съда, постановил временните, включително охранителни мерки, било пряко в съответствие с член 67а или посредством централните органи, определени в съответствие с член 60.

Член 16

Инцидентни искиове¹⁹

- 1. Ако изходът на производство по въпрос, който не попада в обхвата на настоящия регламент, пред (...) съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентен въпрос (...), свързан с родителската отговорност, съд в тази държава членка може да се произнесе по посочения въпрос за целите на производството, дори ако не е компетентен съгласно настоящия регламент.**
- 2. Всяко произнасяне в съответствие с параграф 1 поражда действие само в рамките на съответното производство.**

¹⁹ Да се добави съображение със следния текст:

„Ако изходът от производството пред съд на държава членка, която не е компетентна съгласно настоящия регламент, зависи от произнасянето по инцидентен въпрос, попадащ в обхвата на настоящия регламент, съдилищата на тази държава членка не следва да бъдат възпрепятствани от настоящия регламент да се произнесат по този въпрос. Следователно, ако предметът на производството е например спор за наследство, в който детето участва, и е необходимо да се определи процесуален попечител, който да представлява детето в това производство, на държавата членка, която е компетентна във връзка със спора за наследство, следва да бъде разрешено да определи попечител за висящото пред нея производство, независимо дали е компетентна по въпросите, свързани с родителската отговорност съгласно настоящия регламент. Всяко такова произнасяне поражда действие само в рамките на съответното производство.

Когато действителността на правно действие, предприето или чието предприемане предстои, от името на дете в производство по наследяване пред съд на държава членка се нуждае от разрешението или одобрението на съд, тази държава членка следва да има правото да реши дали да разреши или одобри въпросното правно действие, дори ако не е компетентна съгласно настоящия регламент. Терминът „правно действие“ следва да включва например приемането или отказа от наследство или споразумение между страните относно разделянето или разпределянето на имуществото.“

3. Ако действителността на правно действие, предприето или чието предприемане предстои, от името на дете в производство по наследяване пред съд на държава членка изисква разрешението или одобрението на съд, съд в тази държава членка може да реши дали да разреши или одобри въпросното правно действие, дори ако не е компетентен съгласно настоящия регламент.

4. Разпоредбите на член 14, параграф 2 се прилагат съответно.

РАЗДЕЛ 3

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 15

Сезиране на съда²⁰

²⁰ Да се добави съображение със следния текст:

„В настоящия регламент се определя в кой момент се счита, че съд е сезиран за целите на настоящия регламент. В контекста на двете различни системи, съществуващи в държавите членки, съгласно които или се изисква най-напред документът за образуване на производството да се връчи на ответника или първо да се внесе в съда, следва да е достатъчно предприемането на първата стъпка съгласно националното право, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме изискуемите действия съгласно националното право с оглед на осъществяването на втората стъпка.

Като се взема предвид нарастващото значение на медиацията и други методи за алтернативно уреждане на спорове, включително в хода на съдебните производства, в съответствие със съдебната практика на Съда на Европейския съюз, счита се, че съд е сезиран и в момента, в който документът за образуване на производството или равностоен документ се внесе в съда в случаите, в които производството междувременно е било спряно с оглед на намирането на решение по взаимно съгласие по искане на ищеца, без документът за образуване на производството още да е бил връчен на ответника и без тази страна да е знаела за производството или да е участвала в него по какъвто и да било начин, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме изискуемите действия с оглед на връчване на съответните документи на ответника.

Съгласно съдебната практика на Съда на ЕС, в случай на *lis pendens*, датата, на която задължителна помирительна процедура се заявява пред национален помирителен орган, следва да се счита за датата, на която „съд“ се смята за сезиран.“

Съдът се счита за сезиран:

- а) в момента, в който документът за образуване на производството или равностоен документ е внесен в съда, при условие че ищецът впоследствие не е пропуснал да предприеме изискуемите действия, за да се извърши връчване на съответните документи на ответника;
- б) ако документът трябва да бъде връчен, преди да бъде внесен в съда, в момента, в който бъде получен от отговорния за връчването орган, при условие че ищецът не е пропуснал впоследствие да предприеме изискуемите действия, за да внесе документа в съда; или
- в) **ако производството е образувано служебно от съда към момента, в който съдът взема решение за образуване на производството, или, ако такова решение не е необходимо, към момента на регистрирането на делото от съда.**

Член 17

Проверка на компетентността²¹

Когато (...) **съд** на държава членка е сезиран по дело, по което не е компетентен **по съществото на делото** съгласно настоящия регламент и по което, съгласно настоящия регламент, **компетентен по съществото на делото е (...) съд** на друга държава членка, той обявява служебно, че не е компетентен.

²¹ Да се добави съображение със следния текст:

„Съд на държава членка, сезиран по дело, по което не е компетентен по съществото на делото съгласно настоящия регламент и по което, съгласно настоящия регламент, компетентен по съществото на делото е съд на друга държава членка, следва да обяви служебно, че не е компетентен. При все това този съд следва да разполага със свобода на преценка дали да поиска прехвърляне на компетентност съгласно настоящия регламент, но не и да бъде задължен да прави това.“

Член 18

Проверка на допустимостта

1. Когато ответник, който има обичайно местопребиваване в държава, различна от държавата членка, където е образувано производството, не се яви на делото, компетентният съд спира съдебното производство, докато се установи, че ответникът е имал възможност да получи документа за образуване на производството или равностоен документ в достатъчен срок, който да му позволи да организира защитата си, или че са предприети всички необходими мерки за тази цел.
2. Член 19 от Регламент (ЕО) № 1393/2007 се прилага вместо параграф 1 от настоящия член, когато документът за образуване на производството или равностоен документ трябва да се изпрати от една държава членка в друга в съответствие с посочения регламент.
3. Ако Регламент (ЕО) № 1393/2007 е неприложим, се прилага член 15 от Хагската конвенция от 15 ноември 1965 г. за връчване в чужбина на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела, ако документът за образуване на производството или равностоен документ трябва да се изпрати в чужбина в съответствие с тази конвенция.

Член 19

Висящ процес (*Lis pendens*) и свързани иски²²

1. Когато производства за развод, законна раздяла или унищожаване на брака между едни и същи страни са (...) **образувани** пред (...) **съдилища** на различни държави членки, (...) **съдът**, който е сезиран по-късно, спира служебно производството до установяване на компетентността на първия сезиран (...) **съд**.
2. Когато производства, отнасящи се до родителската отговорност по отношение на същото дете и включващи същото основание, са (...) **образувани** пред (...) **съдилищата** на различни държави членки, (...) **съдът**, който е сезиран по-късно, спира служебно производството до установяване на компетентността на първия сезиран (...) **съд**. **Това не се прилага, когато компетентността на едно от съдилищата се основава единствено на член 14.**
3. След установяване на компетентността на първия сезиран (...) **съд**, (...) **съдът** пред който искът е предявен по-късно, се отказва от компетентност в полза на първия сезиран (...) **съд**.
В този случай страната, която е (...) **образувала** съответното производство пред (...) **съда**, който е сезиран по-късно, може да отнесе производството пред първия сезиран (...) **съд**.
4. Когато е сезиран съд на държава членка, на който чрез посоченото в член 10а приемане на компетентност е предоставена изключителна компетентност, всеки съд на друга държава членка спира производството, докато сезираният въз основа на приемането съд обяви, че не е компетентен съгласно приемането.
5. Когато и доколкото приетият съд установи изключителна компетентност в съответствие с приемането, всеки съд на друга държава членка се отказва от компетентност в полза на този съд.

²² Вж. предложеното съображение в бележка под линия 20.

Член 20

Право на детето да изрази мнение²³

1. При упражняване на компетентността си по раздел 2 от настоящата глава, (...) **съдилищата на държавите членки (...), в съответствие с националното право и националните процедури²⁴, предоставят на детето, което е способно да формира своите възгледи (...), реална и ефективна възможност да изрази (...) мнението (...) си лично или чрез представител или подходящ орган.**
2. **Когато съдът, в съответствие с националното право и националните процедури, предоставя на дете възможност да изрази мнението си в съответствие с настоящия член, съдът (...) отчита надлежно (...) мнението на детето в съответствие с неговата възраст и степен на зрялост (...).**

²³ Да се добави съображение със следния текст:

„Производствата по въпроси, свързани с родителската отговорност, по силата на настоящия регламент, както и производствата за връщане по силата на Хагската конвенция от 1980 г., следва да предоставят на детето, което е предмет на тези производства и което е способно да формира своите възгледи, в съответствие със съдебната практика на Съда на ЕС, реална и ефективна възможност да изрази своето мнение, като на това мнение, като основен принцип, следва да бъде отдадено дължимото значение при оценката на висшите интереси на детето. Възможността детето да изрази свободно своето мнение в съответствие с член 24, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз и в контекста на член 12 от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето играе важна роля в прилагането на настоящия регламент. Регламентът следва обаче да остави въпросите за това кой да изслуша детето и как да бъде изслушано то, да бъдат уредени от националното право и процедури на държавите членки. Настоящият регламент съответно няма за цел да определи дали детето следва да се изслушва от самия съдия или от специално обучен експерт, който впоследствие да докладва на съда, или дали детето следва да се изслушва в съдебната зала или на друго място или чрез други средства. Освен това, въпреки че е право на детето, изслушването на детето не може да представлява абсолютно задължение, а трябва да се оценява, като се има предвид висшият интерес на детето, например в случаите, включващи споразумения между страните.“

²⁴ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

ГЛАВА III
МЕЖДУНАРОДНО ОТВЛИЧАНЕ НА ДЕЦА²⁵

Член 21

Връщане на дете съгласно Хагската конвенция от 1980 г.

Когато лице, институция или друг орган, който твърди, че е нарушено право на упражняване на родителски права, **сезира лично или със съдействието на централен орган** съда на държава членка с искане за решение въз основа на Хагската конвенция от **1980 г.**, (...) с което да се постанови връщането на дете **на възраст до 16 години**, което е било неправомерно отведено или задържано в държава членка, различна от държавата членка, в която е било обичайното местопребиваване на детето непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, се прилагат членове (...) **21a—26a и глава VI, допълвайки Хагската конвенция от 1980 г.**

²⁵ Да се добави съображение със следния текст:

„С оглед на възможно най-бързото приключване на производствата по връщане съгласно Хагската конвенция от 1980 г., държавите членки следва, отчитайки своята национална система на съдилищата, да обмислят съсредоточаването на компетентността за тези производства във възможно най-ограничен брой съдилища. Компетентността по дела за отвлечане на деца би могла да бъде съсредоточена в един съд за цялата държава или в ограничен брой съдилища, като за отправна точка се използва например броят на апелативните съдилища и компетентността при международно отвлечане на деца се съсредоточи в един първоинстанционен съд в рамките на всеки район на апелативен съд.“

Член 21а

Получаване и обработване от централните органи на искания

1. Замоленият централен орган действа незабавно при обработването на посоченото в член 21 искане, основано на Хагската конвенция от 1980 г.
2. Когато централен орган на замолената държава членка получи посоченото в член 21 искане, той потвърждава получаването на искането в рамките на 5 работни дни от датата на получаването му. Този орган уведомява без ненужно забавяне централния орган на молещата държава членка или лицето, отправило искането, по целесъобразност, какви първоначални стъпки са били или ще бъдат предприети по отношение на искането и може да поиска необходимите допълнителни документи и информация.

(...)

Член 23

Бързо **съдебно** производство (...) ²⁶

²⁶ Да се добави съображение със следния текст:

„Съдилищата на всяка инстанция следва постановят решението си в рамките на шест седмици, освен когато това е невъзможно поради извънредни обстоятелства. Използването на алтернативни форми за уреждане на спорове не следва само по себе си да се счита за извънредно обстоятелство, обосноваващо надхвърляне на предвидения срок. При все това може да възникнат извънредни обстоятелства при използването на такива средства или като последица от тях. За първоинстанционните съдилища срокът следва да започне да тече в момента на сезиране на съда. За съдилищата от по-горна инстанция този срок следва да започне да тече в момента на предприемане на всички задължителни процесуални стъпки. Тези стъпки могат да включват, в зависимост от съответната правна система, връчване на апелативната жалба на ответника в държавата членка, в която се намира седалището на съда или в друга държава членка, предаването на досието и апелативната жалба на апелативния съд в държавите членки, в които се изисква апелативната жалба да се внесе в съда, чието решение се обжалва, или искане на страна за свикването на изслушване, когато съгласно националното право такова искане е задължително. Държавите членки следва също да обмислят ограничаване до едно на броя на възможните обжалвания срещу решение, с което се разрешава или се отказва връщане на дете съгласно Хагската конвенция от 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца.“

1. Съдът, пред който е подадено искането за връщане на дете по член 21, предприема бързи действия при разглеждането на искането, като използва най-бързите възможни процедури, които се предвиждат от националното законодателство.

2. Без да се засяга (...) **параграф 1, първоинстанционният съд** се произнася с решение не по-късно от шест седмици (...) след (...) **сезирането му**, освен ако извънредни обстоятелства правят това невъзможно.

(...)

3. Освен когато поради извънредни обстоятелства това е невъзможно, по-висшестоящ съд се произнася с решение не по-късно от шест седмици след предприемането на всички задължителни процесуални стъпки и освен това е в състояние да разгледа апелативната жалба в устно заседание или по друг начин.

Член 23а

Алтернативни форми за уреждане на спорове²⁷

Възможно най-рано и на всеки етап на производството съдът пряко или, по целесъобразност, със съдействието на централните органи приканва страните да обмислят дали страните желаят да започнат медиация или да използват други средства за алтернативно уреждане на спорове, освен ако това противоречи на висшия интерес на детето, неподходящо е в конкретния случай или би забавило ненужно производството.

Член 24

(...) **Право** на детето (...) да изрази мнение в рамките на производство за връщане

(...) **Член 20** от настоящия регламент се прилага и в рамките на производство за връщане съгласно Хагската конвенция от 1980 г.

²⁷ Да се добави съображение със следния текст:

„Във всички случаи, свързани с деца, и особено в случаите на международно отвлечение на деца, съдилищата следва да обмислят възможността за постигане на уреждане на споровете чрез медиация и други подходящи средства с помощта, когато е уместно, на съществуващите мрежи и подпомагащи структури за медиация при трансгранични спорове, свързани с родителската отговорност. Тези усилия обаче не следва да водят до необосновано удължаване на производството за връщане по Хагската конвенция от 1980 г. Освен това е възможно медиацията не винаги да е подходяща, особено в случаите на домашно насилие.

Когато в хода на производство по връщане съгласно Хагската конвенция от 1980 г. родителите постигнат споразумение за или против връщането на детето, но и по други въпроси, свързани с родителската отговорност, настоящият регламент следва, при определени обстоятелства, да предвижда възможност те да постигнат споразумение съдът, сезиран с искането за връщане съгласно Хагската конвенция от 1980 г., да бъде компетентен да предостави обвързваща правна сила на тяхното споразумение, било като то бъде включено в решение, бъде одобрено или се използва всяка друга форма, предвидена в национално право и национална процедура. Поради това държавите членки, в които е съсредоточена компетентност, следва да обмислят възможността да разрешат на съда, сезиран с производството за връщане по силата на Хагската конвенция от 1980 г., да упражнява и компетентността, договорена от страните съгласно настоящия регламент по въпроси, свързани с родителската отговорност, когато споразумението между страните е постигнато в хода на това производство за връщане.“

Процедура за връщане на дете²⁸

28

Да се добави съображение със следния текст:

„Съдът на държавата членка, в която детето е било неправомерно отведено или задържано, трябва да може да откаже връщането в особени, надлежно оправдани случаи, както разрешава Хагската конвенция от 1980 г. Преди да направи това съдът следва да провери дали са взети подходящи мерки за защита или дали такива мерки могат да бъдат взети, за да се отстранят всички рискове от увреждане на висшия интерес на детето, които биха могли да попречат на връщането съгласно член 13, алинея 1, буква б) от Хагската конвенция от 1980 г.

Когато съд обмисля отказ за връщане на дете единствено въз основа на член 13, алинея 1, буква б) от Хагската конвенция от 1980 г., той не следва да откаже връщането на детето, ако страната, желаеща връщането на детето увери съда или съдът се увери по друг начин, че са осигурени подходящи условия за гарантиране на защитата на детето след неговото връщане. Сред примерите за такива условия може да бъдат съдебна заповед, издадена в тази държава членка, с която се забранява на отправилата искането страна да се доближава до детето, временна, включително охранителна мярка от тази държава членка, която позволява детето да остане с родителя, който е отвлякъл детето и който се грижи преимуществено за него до постановяването в тази държава членка на решение по съществото на упражняването на родителските права след връщането, или представянето на доказателства за наличните медицински условия за дете, което се нуждае от лечение. Подходящият характер на съответното условие в конкретния случай следва да зависи от конкретния риск, на който е възможно да бъде изложено детето при връщането, ако въпросните условия не са налице. Съдът, който се стреми да установи дали са осигурени подходящи условия, следва да разчита предимно на страните и, по необходимост и целесъобразност, да поиска съдействието на централните органи или свързаните в мрежа съдии, по-специално в рамките на европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела и международната Хагска съдебна мрежа.

Освен това в подходящи случаи съдът може да постанови всякакви временни, включително охранителни мерки, необходими съгласно настоящия регламент за свеждане до минимум на риска от физическо или психологическо увреждане на детето вследствие на връщането, което в противен случай би обосновало отказ за връщане. Такива временни мерки и тяхното движение не следва да забавят производство за връщане по Хагската конвенция или да подкопават разграничаването на компетентностите между съда, сезиран с производството за връщане по Хагската конвенция от 1980 г., и съда, компетентен по същество във връзка с родителската отговорност съгласно настоящия регламент. При необходимост съдът следва да проведе консултации със съда или компетентните органи на държавата членка по обичайното местопребиваване на детето със съдействието на централните органи или свързаните в мрежа съдии, по-специално в рамките на европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела и международната Хагска съдебна мрежа. Тези мерки следва да се признават и изпълняват във всички останали държави членки, включително държавите членки, които са компетентни съгласно настоящия регламент, докато компетентният съд на такава държава членка постанови мерки, каквито счита за подходящи. Тези мерки биха могли да включват, например, че детето следва да продължи да пребивава при лицето, което преимуществено се грижи за него, или по какъв начин следва да се осъществява контакт с детето след връщането, докато съдът по обичайното местопребиваване на детето предприеме мерки, които счита за подходящи. Това не следва да засяга която и да било мярка или решение на съда по обичайното местопребиваване, постановени след връщането на детето.“

1. Съдът не може да откаже връщането на дете, освен ако на лицето, желаещо връщането му, е предоставена възможността да бъде изслушано.

1а. На всеки етап от производството съдът може, в съответствие с член 14, да разгледа дали следва да се осигури контакт между детето и лицето, желаещо връщането на детето, като се вземе предвид висшият интерес на детето.

2. Когато съд обмисля отказ за връщане на дете единствено въз основа на член 13, алинея 1, буква б) от Хагската конвенция от 1980 г., той не може да откаже връщането на детето, ако (...) страната, желаеща връщането на детето, увери съда, предоставяйки достатъчно доказателства, или съдът се увери по друг начин, че са осигурени подходящи условия за гарантиране на защитата на детето след неговото връщане.

3. (...) За целите на параграф 2 съдът (...) може да комуникира с компетентните органи на държавата членка, в която детето е пребивавало обичайно непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, пряко в съответствие с член 67а или със съдействието на централните органи (...).

4. По целесъобразност, когато постанови връщането на детето, съдът може (...) да предприеме временни, включително охранителни мерки в съответствие с член (...)14 от настоящия регламент (...), за да се осигури защита на детето от сериозния риск, посочен в член 13, алинея 1, буква б) от Хагската конвенция от 1980 г., при условие че разглеждането и предприемането на такива мерки не би забавило ненужно производството за връщане.

(...)

5. (...) Решение, с което се постановява връщане на детето, може да бъде обявено за временно подлежащо на изпълнение, независимо дали се обжалва (...), когато връщането на детето преди постановяването на решението по обжалването се налага поради висшия интерес на детето.²⁹

(...)

Член 25а

Изпълнение на решения, с които се постановява връщане на дете

- 1. Компетентен за изпълнението орган, до който е подадено искане за изпълнението на решение, с което се постановява връщането на дете в друга държава членка, действа незабавно при обработването на искането.**
- 2. Когато решението не е изпълнено в рамките на шест седмици след образуване на изпълнителното производство, страната, която иска изпълнението, или централният орган на държавата членка по изпълнението имат право да изискат от органа по изпълнението изложение на мотивите за забавянето.**

(...)

²⁹ Да се добави съображение със следния текст:

„Националното право може да конкретизира кой съд може да обяви решението за временно подлежащо на изпълнение.“

Член 26а

Процедура след отказ за връщане на дете съгласно член 13, алинея 1, буква б) и член 13, алинея 2 от Хагската конвенция от 1980 г.³⁰

30

Да се добави съображение със следния текст:

„Когато сълът на лържавата членка, в която летето е било неправомерно отвлелено или залържано, репи ла откаже връпане на летето съгласно Хагската конвенция от 1980 г., той слелва ла посочи изрично в решението си съответните разпорелби от Хагската конвенция от 1980 г., на които основава отказа си. Независимо дали това решение за отказ е окончателно или поллежи на обжалване, то все пак може ла бъде заменено с лруго послелващо решение, произнесено по произволство за упражняване на полителски права от съла на лържавата членка на обичайното местопребиваване на летето преди неправомерното отвеждане или залържане. В хола на това произволство слелва залърбочено ла се провчат всички обстоятелства, като се има прелвил виспийт интерес на летето и включително, но не само, повелението на полителите. Ако съответното решение по съпшество относно правото на упражняване на полителските права разпорежда връпането на летето, връпането слелва да се осъпшести, без ла се изисква каквато и ла било спешална процедура за признаването и изпълнението на това решение в която и ла е лържава членка.

Сълът, който отказва връпането на летето, слелва служебно ла излале влостоверение, като използва полхоляпий формуляр съгласно настоящия регламент. Прелназначението на това влостоверение е ла бъдат ввеломени страните за възможността ла сезипат съл в лържавата членка, в която летето е пребивавало обичайно непоспелствено преди неправомерното отвеждане или залържане, в рамките на три месеца от ввеломяването за решението за отказ за връпане на летето, с искания относно съпшеството на правото на упражняване на полителските права. В влостоверението се посочва фактът, че всяко решение, произтичащо от произволство, от което слелва връпането на летето, подлежи на изпълнение във всяка друга лържава членка в съответствие с настоящия регламент.

Когато произволството по съпшеството на правото на упражняване на полителските права вече е висящо в лържавата членка, в която летето е пребивавало обичайно непоспелствено преди неправомерното отвеждане или залържане, към момента, в който съл, сезипан с искане за връпане съгласно Хагската конвенция от 1980 г., отказва връпането на летето елиньствено на основание член 13, алинея 1, буква б) или член 13, алинея 2 от Хагската конвенция от 1980 г., сълът, отказващ връпането на летето, слелва също ла прелале на съла, разглежащ произволството относно правото на упражняване на полителските права, препис на решението си, съответното влостоверение и запис, обобщение или протокол от изслушването, както и всички други документи, които счита за съществени. Изразът „всички други документи, които счита за съществени“ следва да се отнася за всички документи, съдържащи информация, която може да окаже въздействие върху резултата от производството, свързано с правото на упражняване на родителските права, ако тази информация не е включена вече в самото решение, с което се отказва самото връпане.

Когато в лържавата членка, в която летето е пребивавало обичайно непоспелствено преди неправомерното отвеждане или залържане, все още няма висящо произволство по съпшеството на правото на упражняване на полителските права и страна сезипа съл в тази лържава членка слел получаването на информация от съла, отказал връпането на летето, тази страна слелва ла прелстави на съла, сезипан с искането относно съпшеството на правото на упражняване на полителските права, препис на решението за отказ за връпане на летето съгласно Хагската конвенция от 1980 г., съответното влостоверение и запис, обобщение или протокол от изслушването. Това не възпрепятства сезипания съл ла поиска всякакви допълнителни документи, които счита за съществени, съдържащи информация, която може да окаже въздействие върху резултата от производството, свързано с правото на упражняване на полителските права, ако тази информация не е включена вече в самото решение за отказ за връщане.“

- 1. Настоящият член се прилага, когато решение за отказ за връщане на дете в друга държава членка се основава единствено на член 13, алинея 1, буква б) или член 13, алинея 2 от Хагската конвенция от 1980 г.**
- 2. Съдът, постановил посоченото в параграф 1 решение, служебно издава удостоверение, използвайки поместения в приложение [X] формуляр. Удостоверението се попълва и издава на езика на решението. Удостоверението може да бъде издадено и на друг официален език на Европейския съюз, като това е поискано от някоя от страните. Това не поражда задължение за съда, издаващ удостоверението, да предостави превод или транслитерация на [съответното съдържание].**
- 3. Ако към момента на произнасяне от съда на решението, посочено в параграф 1, съд в държавата членка, в която детето е пребивавало обичайно непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, е бил вече сезиран с производство за разглеждане на съществуването на правото на упражняване на родителските права, съдът, ако му е известно това производство, в рамките на един месец от датата на посоченото в параграф 1 решение, предава на съда в тази държава членка, пряко или посредством централните органи, следните документи:**
 - а) препис на решението си;**
 - б) удостоверението, издадено съгласно параграф 2; и**
 - в) когато е приложимо, запис, обобщение или протокол от изслушването пред съда и всички други документи, които счита за съществени.**
- 4. Съдът в държавата членка, в която детето е пребивавало обичайно непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане може при необходимост да поиска от страна да предостави превод или транслитерация, в съответствие с член 69, на решението и всеки друг документ, приложен към удостоверението в съответствие с параграф 3, буква в).**

5. Ако, в случаи, различни от посочените в параграф 3, в рамките на три месеца от уведомлението за посоченото в параграф 1 решение една от страните сезира съд в държавата членка, в която детето е пребивавало обичайно непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, с искане съдът да разгледа съществуващото на правото на упражняване на родителските права³¹, въпросната страна представя на съда следните документи:

- а) препис на решението;**
- б) удостоверение, издадено съгласно параграф 2; и**
- в) когато е приложимо, запис, обобщение или протокол от изслушването пред съда, отказал връщането на детето.**

6. Независимо от посоченото в параграф 1 решение за отказ за връщане, всяко решение относно съществуващото на правото на упражняване на родителските права, произтичащо от посочените в параграфи 3 и 5 производства, от които следва връщането на детето, подлежи на изпълнение в друга държава членка в съответствие с глава IV от настоящия регламент.

³¹ Виж член 47л, параграф 4, който гласи, че удостоверението, което задейства първостепенния механизъм „се издава единствено, ако съдът е взел предвид при постановяването на решението мотивите за и фактите в подкрепа на издаденото в друга държава членка предходно решение в съответствие с член 13, алинея 1, буква б) или член 13, параграф 2 от Хагската конвенция от 1980 г.“.

ГЛАВА IV

ПРИЗНАВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

РАЗДЕЛ 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИЗНАВАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Подраздел 1

Признаване

Признаване на решения³²

32

Да се добавят две съображения със следния текст:

(Съображение 1) „Взаимното доверие в правораздаването в Съюза оправдава принципа, че решенията по брачни въпроси и въпроси, свързани с родителската отговорност, постановени в една държава членка, следва да се признават във всички държави членки, без да е необходима каквато и да било процедура по признаване. По-специално, когато им бъде представено решение, постановено в друга държава членка, с което се постановява развод, законна раздяла или унищожаване на брака, и което повече не подлежи на обжалване в държавата членка на произход, компетентните органи на замолената държава членка следва да признават решението по силата на закона, без да се изисква спазването на каквато и да е специална процедура, и да актуализират по съответен начин регистрите си за гражданско състояние. Както и в сега действащия регламент, националното право определя дали тези основания могат да бъдат повдигнати от страна или служебно, както е предвидено в националното право. Това не е пречка заинтересована страна да поиска, в съответствие с настоящия регламент, постановяването на решение, че липсват основания за отказ на признаване, както е предвидено в настоящия регламент. Националното право на държавата членка, в която се подава молбата, определя кой може да се счита за заинтересовано лице, което има право на такова искане.“

(Съображение 2) „Признаването на решение следва да бъде отказвано само ако са налице едно или повече от основанията за отказ на признаване, предвидени в настоящия регламент. Основанията за отказ на признаване са изчерпателно изброени в настоящия регламент, като основания, които не са предвидени в него, например нарушаване на правилото за *lis pendens*, не могат да се изтъкват като основания за отказ. По въпроси, свързани с родителската отговорност, по-късно постановеното решение винаги има предимство пред по-ранното решение, с действие занапред, доколкото тези решения си противоречат. Що се отнася до възможността детето да изрази мнението си, признаването на решение не може да бъде отказано единствено на основание, че съдът, който е постановил решението, е използвал метод за изслушване на детето, различен от метода, който би приложил съдът на държавата членка на признаване, тъй като решението за подходящия метод следва да се вземе от съда, който е постановил решението.

Въпреки че, съгласно съдебната практика на Съда на ЕС, член 24 от Хартата на основните права и настоящият регламент не изискват съдът на държавата членка на произход да получи мнението на детето във всеки един случай чрез изслушване, като по този начин този съд запазва известна свобода на преценка, съдебната практика предвижда също че, че когато съдът реши да даде възможност за изслушване на детето, от съда се изисква да приеме всички мерки, които са подходящи за организирането на такова изслушване, като се имат предвид висшият интерес на детето и обстоятелствата по всеки отделен случай, за да се гарантира ефективното прилагане на тези разпоредби и да се даде реална и ефективна възможност на детето да изрази своето мнение. Съдът на държавата членка на произход следва, доколкото това е възможно и като отчита при всички обстоятелства висшият интерес на детето, да използва всички налични средства, предвидени в националното право, както и специфичните инструменти на международното съдебно сътрудничество, включително, когато е подходящо, разпоредбите на Регламент № 1206/2001.

Държавата членка, в която се иска признаване, следва да не отказва признаване, когато се прилага едно от изключенията от това конкретно основание за отказ, което допуска настоящият регламент. Ефектът от тези изключения е, че съдът на държавата членка на изпълнение не може да откаже да изпълни решение единствено на основание, че на детето не е била предоставена възможност да изрази своето мнение, като се взема предвид неговият висш интерес, ако предмет на производството е било единствено имуществото на детето и при условие че даването на такава възможност не е било изискано в контекста на предмета на производството, или в случай на наличие на сериозни основания, отчитащи по-специално спешността на случая. Тези сериозни основания може да бъдат изтъкнати, например когато е налице непосредствена заплаха за физическата и психологическата неприкосновеност или живота на детето и всяко допълнително забавяне би могло да породи риск от трансформиране на заплахата в конкретно поведение.“

1. Решение, постановено в една държава членка, се признава в останалите държави членки, без да се изисква каквато и да е **специална** процедура.
2. В частност, и без да се засяга прилагането на параграф 3, не се изисква никаква **специална** процедура, за да се актуализират регистрите за гражданско състояние в държава членка въз основа на решение за развод, законна раздяла или унищожаване на брака; постановено в друга държава членка и неподлежащо на обжалване пред по-висшестоящ съд съгласно правото на тази държава членка.
3. Всяка заинтересована страна може **в съответствие с процедурите, предвидени в членове 42/47p — 45/47с и, където е уместно, раздел 5 от настоящата глава и глава VI,** да поиска постановяването на решение, че липсват основанията за отказ на признаване, посочени в членове 37 и 38. (...)

4. Местната подсъдност на съда, за който всяка държава членка уведомява Комисията в съответствие с член 81, се определя от правото на държавата членка, в която е образувано производството в съответствие с параграф 3.

5. Когато искането за признаване на решение е повдигнато като инцидентен въпрос пред (...) съд в държава членка, този (...) съд може да се произнесе с решение по въпроса.

Член 28

Документи, които се (...) **представят** за целите на признаването

1. Страна, която иска да се позове в една държава членка на решение, постановено в друга държава членка, (...) **представя** следните документи:

- а) препис на решението, който отговаря на условията за доказване на неговата автентичност; и
- б) подходящото удостоверение, издадено съгласно член (...) **36а**.

2. **Съдът или компетентният орган**,³³ пред който се прави позоваване на решение, постановено в друга държава членка, може при необходимост да поиска от страната, която се позовава на него, да представи в съответствие с член 69 **превод или транслитерация** (...) на [съответното съдържание]³⁴ на удостоверението, посочено в параграф 1, буква б).

³³ Тук използването само на думата „орган“, която обикновено се включва в определението на понятието „съд“, не е достатъчно, тъй като тази разпоредба се отнася и до орган, който не взема решения съгласно настоящия регламент.

³⁴ Изразът „съответното съдържание“ ще бъде заменен с позоваване на съответните номера на полетата от въпросното удостоверение.

3. Съдът или компетентният орган, пред който се прави позоваване на решение, постановено в друга държава членка, може да поиска от страната, която се позовава на него, да представи в съответствие с член 69 превод или транслитерация на решението, (...) заедно с превод или транслитерация на [съответното съдържание] на удостоверението, (...) ако не е в състояние да процедира без такъв превод или транслитерация.

Член 28а

Липса на документи

- 1. Ако документите, посочени в член 28, параграф 1 не бъдат представени, съдът или компетентният орган може да даде срок за представянето им или да приеме равностоен документ или, ако прецени, че разполага с достатъчно информация, може да не изиска представянето му.**
- 2. Ако съдът или компетентният орган поиска това, се представят превод или транслитерация на тези равностойни документи в съответствие с член 69.**

Член 29

Спиране на производството

(...) **Съдът**, пред който е направено позоваване на решение, постановено в друга държава членка, може да спре (...) изцяло или отчасти **своето** производството, **когато**:

- а) (...) е подадена жалба по общия ред срещу това решение в държавата членка на произход; или**
- б) ако е подадена молба за решение, с което да се постанови, че няма основания за отказ за признаване по членове 37 и 38, или молба за решение за отказ, основан на едно от посочените основания (...).**

(...)

Подраздел 2

Изпълняемост и изпълнение

Член 30

Решения, подлежащи на изпълнение

1. Решение (...) по въпроси, свързани с родителската отговорност (...), което е постановено в държава членка и подлежи на изпълнение в тази държава членка, е изпълняемо в останалите държави членки, без да се изисква каквато и да било декларация за изпълняемост³⁵.
2. За целите на изпълнението в друга държава членка на решение, даващо право на лични отношения с детето, съдът, постановил решението, може да обяви, че решението подлежи на предварително изпълнение, независимо от евентуалното му обжалване (...).

(Член 31 преместен в член 31/47d)

(Член 32 преместен в член 32/47e)

³⁵ Да се добави съображение със следния текст:

„Наред с това, целта да се намалят продължителността и разходите по производствата по трансгранични спорове, касаещи деца, оправдава премахването на декларацията за изпълняемост, която включва вписване за изпълнение, преди изпълнението в държавата членка по изпълнение, за всички решения по въпроси за родителска отговорност. Докато Регламент (ЕО) № 2201/2003 премахна това изискване само за определени решения, предоставящи право на лични отношения с детето, и някои решения, разпореждащи връщането на дете, с настоящия регламент това се премахва за трансграничното изпълнение на всички решения по въпроси, свързани с родителската отговорност, като същевременно се запазва още по-благоприятно третиране на някои решения, предоставящи право на лични отношения, и на някои решения, разпореждащи връщането на дете. В резултат на това, при условие че се спазват разпоредбите на настоящия регламент, решение, постановено от съда на всяка друга държава членка, следва да се разглежда така, сякаш е постановено в държавата членка на изпълнение.“

Член (...)33

Документи, които трябва да се (...) **представят** (...) за целите на изпълнението

1. (...) **За целите на** изпълнението в държава членка на съдебно решение, постановено в друга държава членка (...), **страната, която иска изпълнението, представя на компетентния орган по изпълнение на решението:**

- а) препис на решението, който отговаря на условията за доказване на неговата автентичност; и
- б) подходящото удостоверение, издадено съгласно член (...)36а (...).

2. **За целите на изпълнението в държава членка на решение, постановено в друга държава членка, с което се постановяват временни, включително охранителни мерки, страната, която иска изпълнението, представя на компетентния орган по изпълнението:**

- а) препис на решението, който отговаря на условията за доказване на неговата автентичност;
- б) подходящо удостоверение, издадено съгласно член 36а, удостоверяващо, че решението подлежи на изпълнение в държавата членка на произход и че съдът, постановил решението:
 - i) е компетентен да се произнесе по съществото на спора; или
 - ii) е постановил тези мерки в съответствие с член 25, параграф 4 във връзка с член 14; и

в) в случаите, когато мярката е била разпоредена, без ответникът да е бил призован да се яви — доказателство за връчването на решението³⁶.

3. (...) **Компетентният по изпълнението орган** може, при необходимост, да поиска от (...) **страната, която иска изпълнение**, да представи **превод или транслитерация**, в съответствие с член 69, (...) на [съответното съдържание] на удостоверението, в което се посочва задължението, което подлежи на изпълнение.

³⁶ Да се добави съображение в духа на съображения 32 и 33 от регламент „Брюксел Ia“: „Когато временни, включително охранителни, мерки са постановени от компетентен по съществото на делото съд, следва да се осигури тяхното свободно движение съгласно настоящия регламент. Временните, включително охранителни, мерки, които са постановени от такъв съд, без ответникът да бъде призован да се яви, обаче следва да не се признават и да не се изпълняват съгласно настоящия регламент, освен ако решението, съдържащо мярката, е връчено на ответника преди изпълнението. Това не следва да възпрепятства признаването и изпълнението на такива мерки съгласно националното право.

Когато временните, включително охранителни, мерки са постановени от съд на държава членка, който не е компетентен по съществото на делото, движението на мерките следва да бъде ограничено съгласно настоящия регламент до мерките, предприети по случаи на международно отвлечение на деца и насочени към свеждане до минимум на риска, посочен в член 13, алинея 1, буква б) от Хагската конвенция. Тези мерки следва да се прилагат, докато съд на държава членка, който е компетентен по съществото на делото съгласно настоящия регламент, постанови мерките, които счита за подходящи.“

4. (...) **Компетентният по изпълнението орган** може да поиска от (...) **страната, която иска изпълнение**, да представи **превод или транслитерация, в съответствие с член 69**, на решението (...), в случай че не е в състояние да процедира без такъв **превод или транслитерация**.

(Член 34 преместен в член 34/47и)

(Член 35 преместен в член 35/47й)

(Член 36 преместен в член 36/47к)

Подраздел 3

Удостоверение

Член 36а

Издаване на удостоверението

1. По искане на страна в производството съдът на държавата членка на произход, за който Комисията е уведомена съгласно член 81, издава удостоверение за:
 - а) решение по брачни въпроси, използвайки формуляра от приложение I;
 - б) решение по въпроси, свързани с родителската отговорност, използвайки формуляра от приложение II;
 - в) разпореждания за връщане съгласно Хагската конвенция от 1980 г., използвайки формуляра от приложение [X].

2. Удостоверението се попълва и издава на езика на решението. Удостоверението може да бъде издадено и на друг официален език на Европейския съюз по искане на някоя от страните. Това не поражда задължение за съда, издаващ удостоверението, да предостави превод или транслитерация на [съответното съдържание].
3. Издаването на удостоверение не подлежи на обжалване.

Член 36б

Поправяне на удостоверението

1. Съдът на държавата членка на произход, за който Комисията е уведомена съгласно член 81, при искане за това или служебно, поправя удостоверението в случаите, когато вследствие на материална грешка или пропуск има несъответствие между решението, което подлежи на изпълнение, и удостоверението.
2. Процедурата за поправянето на удостоверението се урежда от правото на държавата членка на произход.

Подраздел (...)4

Отказ за признаване и изпълнение

(...)

Член 37³⁷

Основания **за отказ** за (...)признаване (...) **на** решения по брачни въпроси

(...) Признаването на решение, отнасящо се до развод, законна раздяла или унищожаване на брака, се отказва:

- а) ако това признаване е в явно противоречие с обществения ред в държавата членка, където се иска; (...)
- б) ако решението е постановено в отсъствие на ответника и препис от исковата молба или равностоеен документ не е бил връчен на последния своевременно и по такъв начин, че той да има възможност да организира защитата си, освен ако се установи, че ответникът е приел решението без възражения; (...)
- в) ако решението противоречи на решение, постановено в производство между същите страни в държавата членка, където се иска признаване; или
- г) ако решението противоречи на по-ранно решение, постановено в друга държава членка или в трета държава по дело между същите страни, при условие че по-ранното решение отговаря на условията за признаване в държавата членка, където се иска признаване.

³⁷ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

Основания **за отказ** на (...)признаване (...) **на** решения по въпроси, свързани с родителската отговорност

1. (...) **Признаването** на решение по въпроси, свързани с родителската отговорност, се отказва:
- а) ако това признаване е в явно противоречие с обществения ред в държавата членка, където се иска, като се вземат предвид висшите интереси на детето;(...)
 - б) в случай че решението е постановено при неявяване на страна, ако на лицето, което не се е явило, не е връчен препис от исковата молба или равностоеен документ своевременно и по такъв начин, че да му се даде възможност да организира защитата си, освен ако се установи, че това лице е приело решението без възражения; (...)
 - в) по искане на всяко лице, което претендира, че решението нарушава родителската му отговорност, ако това решение е постановено без въпросното лице да получи възможност да бъде изслушано;³⁹ (...)
 - г) ако **и доколкото** решението противоречи⁴⁰ на постановено по-късно решение относно родителската отговорност, постановено в държавата членка, където се иска признаване; (...)
 - д) ако **и доколкото** решението противоречи на по-късно решение относно родителската отговорност, постановено в друга държава членка или в трета държава, по обичайното местопребиваване на детето, при условие че по-късно постановеното решение отговаря на условията за признаване в държавата членка, където се (...) **иска** признаване; **или**

³⁸ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

³⁹ Да се добави съображение със следния текст:

Без да се засягат други инструменти на Съюза, когато не е възможно личното изслушване на някоя от страните или на дете и когато са налице техническите средства, съдът може да реши да проведе изслушване чрез видеоконференция или всяка друга комуникационна технология, освен ако поради особените обстоятелства на случая използването на такава технология не би било подходящо за провеждането на справедлив процес.“

⁴⁰ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

- е) ако процедурата, предвидена в член 65, не е спазена.
2. (...) Признаването на решения по въпроси, свързани с родителската отговорност, може да бъде отказано, ако решението е постановено, без да е дадена възможност на детето, което е способно да формира възгледите си, да изрази своето мнение в съответствие с член 20,⁴¹⁴² освен когато:⁴³
- а) предмет на производството е било единствено имуществото на детето и при условие, че даването на такава възможност не е било изискано в контекста на предмета на производството; или
- б) са били налице сериозни основания предвид по-специално спешността на случая.⁴⁴

⁴¹ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

⁴² Удостоверението следва да съдържа поле, в което се отбелязва дали на детето е била предоставена възможност да изрази своето виждане и ако не му е дадена тази възможност, причините за това да бъдат обяснени в свободен текст, когато е уместно.

⁴³ Да се добави съображение в духа на съображение 21 от сегашния регламент „Брюксел IIa“:

„Признаването и изпълнението на решения, автентични актове и споразумения, постановени в дадена държава членка следва да се основава на принципа на взаимното доверие. Поради това основанията за непризнаване следва да се ограничават до минимум в контекста на основната цел на настоящия регламент, която е да се улеснят признаването и изпълнението и ефективно да се защитават висшите интереси на детето.“

⁴⁴ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

Член 39

Процедура за отказ на признаване

1. Процедурите, предвидени в членове (...)42/47р — (...)45/47с и, когато е уместно, в раздел(...) 5 от настоящата глава и глава VI, се прилагат съответно за молбата за отказ на признаване.
2. Местната подсъдност на съда, за който всяка държава членка уведомява Комисията в съответствие с член 81, се определя от правото на държавата членка, в която е образувано производството за отказ за признаване.

(...)

Член 40

Основания за отказ за изпълнение на решения по въпроси на родителската отговорност
(...) Без да се засяга член 36/47к, параграф 6, изпълнението на решение по въпроси, свързани с родителската отговорност, се отказва ако се констатира, че съществува едно от основанията за отказ, предвидени в член 38.⁴⁵

⁴⁵ Да се добави съображение със следния текст:

„Националното право определя дали основанията за отказ на признаване, изложени в настоящия регламент, следва да се разглеждат служебно или при подадена молба. Следователно същият начин на разглеждане следва да е възможен във връзка с отказ за изпълнение.“

РАЗДЕЛ 2

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПРИЗНАВАНЕТО И ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НЯКОИ ПРИВИЛЕГИРОВАНИ РЕШЕНИЯ

Член 47а

Обхват

- 1. Настоящият раздел се прилага към следните решения, ако за тях са издадени удостоверения в държавата членка на произход в съответствие с член 47л:**
 - а) решения, доколкото с тях се предоставя право на лични отношения с детето; и**
 - б) решения съгласно член 26а, параграф 6, доколкото същите разпореждат връщането на детето.**
- 2. Разпоредбите на настоящия раздел не са пречка страна по делото да поиска признаване и изпълнение на решението, посочено в параграф 1, в съответствие с разпоредбите относно признаването и изпълнението, предвидени в раздел 1 от настоящата глава.**

Подраздел 1

Признаване

Член 47б

Признаване

- 1. Решението, посочено в член 47а, буква л), постановено в държава членка, се признава в другите държави членки, без да се изисква да се следва каквато и да било специална процедура и без каквато и да било възможност за противопоставяне на признаването, освен и доколкото е било установено противоречие⁴⁶ с решение, посочено в член 47н.**
- 2. Страна, която иска да се позове в дадена държава членка на решение, посочено в член 47а, параграф 1, което е постановено в друга държава членка, представя следните документи:**
 - а) препис на решението, който отговаря на условията за доказване на неговата автентичност; и**
 - б) подходящото удостоверение , издадено съгласно член 47л.**
- 2. Член 28, параграфи 2 и 3 се прилагат съответно.**

⁴⁶ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

Член 47в

Спиране на производството

Съдът, пред който е направено позоваване на решение, посочено в член 47а, параграф 1, което е постановено в друга държава членка, може да спре изцяло или отчасти производството, когато:

- а) е подадена молба, изведена от противоречието⁴⁷ с решение съгласно посоченото в член 47н; или**
- б) лицето, срещу която се иска изпълнение, е поискало, в съответствие с член 47м, оттеглянето на удостоверение, издадено съгласно член 47л.**

Подраздел 2

Изпълняемост и изпълнение

Член 47г

Решения, подлежащи на изпълнение

- 1. Решение, посочено в член 47а, параграф 1, което е постановено в дадена държава членка и подлежи на изпълнение в тази държава членка, е изпълняемо съгласно настоящия раздел в другите държави членки, без да се изисква декларация за изпълняемост.**
- 2. За целите на изпълнението в друга държава членка на решение, посочено в член 47а, параграф 1, буква а), съдилищата на държавата членка на произход могат да обявят, че решението подлежи на предварително изпълнение, независимо от евентуалното му обжалване.**

⁴⁷ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

Член 47з

Документи, които се представят за целите на изпълнението

- 1. За целите на изпълнението в дадена държава членка на решение, посочено в член 47а, параграф 1, което е постановено в друга държава членка, страната, която иска изпълнението, представя на компетентния по изпълнението орган:**
 - а) препис на решението, който отговаря на условията за доказване на неговата автентичност; и**
 - б) подходящото удостоверение , издадено съгласно член 47л.**
- 2. За целите на изпълнението в дадена държава членка на решение, посочено в член 47а, параграф 1, буква а), което е постановено в друга държава членка, компетентният по изпълнението орган може при необходимост да поиска от ищеца да представи, в съответствие с член 69, превод или транслитерация [на съответното съдържание] на удостоверението, в което се посочва задължението, което подлежи на изпълнение.**

3. За целите на изпълнението в дадена държава членка на решение, посочено в член 47а, параграф 1, което е постановено в друга държава членка, компетентният по изпълнението орган може да поиска от ищеца да представи, в съответствие с член 69, превод или транслитерация на решението, в случай че не е в състояние да процедира без такъв превод или транслитерация.

Подраздел 3

Удостоверение за привилегировани решения

Член 47л

Издаване на удостоверението

1. Съдът, който е постановил решение, посочено в член 47а, параграф 1, по искане на някоя от страните издава удостоверение за:

- а) решение за предоставяне на право на лични отношения, като се използва формулярът от приложение III;**
- б) решение по същество относно правото на упражняване на родителски права, постановено съгласно член 26а, параграф 6, което разпорежда връщането на детето, като се използва формулярът от приложение IV.**

2. Удостоверението се попълва и издава на езика на решението. Удостоверението може да бъде издадено и на друг официален език на Европейския съюз, като това е поискано от някоя от страните. Това не поражда задължение за съда, издаващ удостоверението, да предостави превод или транслитерация на [съответното съдържание].

3. Съдът издава удостоверение само ако:

- а) на всички засегнати страни е била предоставена възможността да бъдат изслушани;**
- б) на детето е била предоставена възможност да изрази своето мнение в съответствие с член 20;⁴⁸**
- в) в случай че решението е постановено при неявяване на страна, ако на лицето, което не се е явило, е връчен препис от исковата молба или равностоен документ своевременно и по такъв начин, че да му се даде възможност да организира защитата си, или ако се установи, че лицето, което не се е явило, е приело решението без възражения.**

4. Без да се засяга параграф 3, удостоверението за решение, посочено в член 47а, параграф 1, буква б), се издава единствено ако съдът е взел предвид при постановяването на решението мотивите и фактите в подкрепа на издаденото в друга държава членка предходно решение в съответствие с член 13, първа алинея, буква б) или член 13, втора алинея от Хагската конвенция от 1980 г.

5. Удостоверението има действие само в границите на изпълнителната сила на решението.

6. Издаването на удостоверението не подлежи на обжалване, различно от посоченото в член 47м.

⁴⁸ Удостоверението следва да съдържа поле, в което се отбелязва дали на детето е била предоставена възможност да изрази своето виждане и ако не му е дадена такава възможност, причините за това да бъдат обяснени в свободен текст, когато е уместно.

Член 47м

Поправяне и оттегляне на удостоверението

- 1. Съдът на държавата членка на произход, за който Комисията е уведомена съгласно член 81, при подадена молба поправя удостоверението в случаите, когато вследствие на материална грешка или пропуск има несъответствие между решението и удостоверението, или може да направи това служебно.**
- 2. Съдът, посочен в параграф 1, при подадена молба или служебно, оттегля удостоверението, ако то е предоставено неправомерно, като се имат предвид изискванията, посочени в член 47л. Прилагат се разпоредбите на член 47м1.**
- 3. Процедурата, включително всяко обжалване, за поправяне или оттегляне на удостоверението, се урежда от законодателството на държавата членка на произход.**

Член 47м1

Удостоверение за липса или ограничаване на изпълняемостта

Когато и доколкото решение, удостоверение в съответствие с член 47л, е престанало да бъде изпълняемо или неговата изпълняемост е била преустановена или ограничена, по молба, която може да бъде подадена във всеки един момент пред съда на държавата членка по произход, за който Комисията е уведомена, съгласно член 81, се издава удостоверение, в което се посочва липсата или ограничаването на изпълняемостта, като се използва стандартният формуляр от приложение [Z].

Подраздел 4

Отказ за признаване и изпълнение

Член 47н

Противоречащи си решения⁴⁹

Отказва се признаването и изпълнението на решение, посочено в член 47а, параграф 1, ако и доколкото то противоречи на последващо решение относно родителската отговорност по отношение на едно и също дете, което е постановено:

- а) в държавата членка, в която се иска признаване; или**
- б) в друга държава членка или в държавата, която не е членка, по обичайното местопребиваване на детето, при условие че последващото решение отговаря на условията за признаване в държавата членка, в която се иска признаване.**

⁴⁹ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 32.

Раздел 3

Общи разпоредби относно изпълнението

Подраздел 1

Изпълнение⁵⁰

Член 31/47д

Процедура за изпълнение

1. **При спазване на разпоредбите на настоящия раздел** процедурата по изпълнението на решения, постановени в друга държава членка, (...) се урежда от законодателството на държавата членка на изпълнение. Без да се засягат членове 40, 47н, 36/47к и 47о1, решение, постановено в дадена държава членка, което е изпълняемо в държавата членка на (...) **произход, се изпълнява (...) в държавата членка на изпълнение** при същите условия, както решенията, постановени в (...) **тази държава членка (...).**

⁵⁰ Да се добави съображение със следния текст:

„Тъй като процедурите по изпълнение могат да бъдат съдебни или извънсъдебни в зависимост от националното право, „компетентните по изпълнението органи“ може да включват съдилища, съдебни изпълнители и всички други органи, определени от националното право. Когато в разпоредбите на настоящия регламент освен компетентните по изпълнението органи са посочени и съдилищата, това следва да обхваща случаите, при които съгласно националното право орган, различен от съд, е компетентен по изпълнението орган, като обаче някои решения са запазени за съдилищата било от самото начало, било под формата на преразглеждане на актовете на компетентния по изпълнението орган. Компетентният по изпълнението орган или съдът на държавата членка на изпълнение следва да има задачата да постановява, предприема или организира предприемането на специални мерки на етапа на изпълнението, като непринудителни мерки, които биха могли да се предприемат съгласно националното право на тази държава членка, или принудителни мерки, които биха могли да се предприемат съгласно това право, включително глоби, лишаване от свобода или отнемане на детето от съдебния изпълнител.“

2. От страната, искаща изпълнение на решение, постановено в друга държава членка, не се изисква да разполага с пощенски адрес в държавата членка на изпълнение. Тази страна е длъжна да има упълномощен представител в държавата членка на изпълнение само ако такъв представител се изисква **съгласно правото на държавата членка на изпълнение**, независимо от гражданството (...) на страните.

Член 32/47е

(...) **Компетентни по изпълнението органи** (...)

(...) Молбата за изпълнение се подава до (...) компетентния по изпълнението **орган** съгласно (...) правото на държавата членка на изпълнение, (...) **за който тази държава членка е уведомила** (...) Комисията по силата на член 81.

(...)

Член 32а/47ж

Частично изпълнение

1. Страна, която иска изпълнението на решение, може да поиска **частичното изпълнение на решението**.

2. Ако издаденото решение се отнася до няколко въпроса и е отказано изпълнение на разпорежданията по един или няколко от тях, изпълнението независимо от това е възможно за частите от решението, които не са засегнати от отказа.

3. Параграфи 1 и 2 не се използват за изпълнение на решение, с което се разпорежда връщането на дете без същевременно да се налагат временни, включително охранителни, мерки, които са постановени с цел свеждане до минимум на риска, посочен в член 13, първа алинея, буква б) от Хагската конвенция от 1980 г.

(...) **Условия и ред за упражняването на правото на лични отношения с детето**⁵¹

1. (...) **Компетентните по изпълнението органи или съдилищата на държавата членка на изпълнение могат да установят (...) условията и реда за упражняване на правото на лични отношения с детето, ако необходимите условия и ред не са предвидени или са недостатъчни в решението, постановено от (...) съдилищата на държавата членка, компетентни по съществото на делото, и при условие че се спазват основните елементи на това решение.**
2. (...) Условията и редът, установени в съответствие с (...) **параграф 1**, престават да се прилагат (...) **след** последващо решение от съдилищата на държавата членка, компетентна по съществото на делото.

(...)

⁵¹ Да се добави съображение със следния текст:

„За да се улесни изпълнението на решения, постановени в друга държава членка, компетентните по изпълнението органи или съдилищата в държавата членка на изпълнение следва да имат правото да определят подробно практическите обстоятелства или правните условия, които се изискват съгласно правото на държавата членка на изпълнение. Условията и редът, предвидени в настоящия регламент, следва да улеснят изпълнението на решение в държавата членка на изпълнение, което иначе би могло да не бъде изпълняемо поради липса на яснота, така че компетентният по изпълнението орган или съдът могат да конкретизират и уточнят решението. По същия начин следва да бъдат взети всякакви други мерки за спазване на правните изисквания съгласно националното право, уреждащо изпълнението в държавата членка на изпълнение, като например участието на орган за закрила на детето или на психолог на етапа на изпълнението. Независимо от това, всички подобни условия следва да не засягат и да не надхвърлят съществени елементи на решението. Освен това правомощието съгласно настоящия регламент за адаптиране на мерките следва да не позволява на компетентния по изпълнението съд да заменя мерките, които не са известни в правото на държавата членка на изпълнение, с различни мерки.“

Връчване на удостоверение и решението⁵²

1. Когато **се търси** изпълнение на решение, постановено в друга държава членка (...), издаденото съгласно член (...) **36а или член 47л подходящо** удостоверение се връчва на лицето, срещу което се иска изпълнението, преди първата изпълнителна мярка. Към удостоверението се прилага и самото решение, ако същото още не е връчено на това лице, **и, когато е приложимо, подробностите за практическите условия и ред, посочени в член 34/47и, параграф 1.**
2. Когато (...) **връчването трябва да се извърши** в държава членка, различна от държавата членка на произход, (...) **лицето, срещу което се иска изпълнение**, може да поиска превод (...) **или транслитерация на:**
 - а) решението, за да обжалва изпълнението (...);
 - б) **когато е приложимо, [съответното съдържание на] удостоверението, издадено съгласно член 47л;**

⁵² Да се добави съображение със следния текст:

„С цел да се информира лицето, срещу което се иска изпълнение на съдебно решение, постановено в друга държава членка, удостоверението, издадено съгласно настоящия регламент, придружено при необходимост от съдебното решение, следва да се връчи на това лице в разумен срок преди първата изпълнителна мярка. В този контекст първата изпълнителна мярка следва да означава първата изпълнителна мярка след това връчване. Съгласно съдебната практика на Съда на ЕС страната, срещу която се иска изпълнение, има право на ефективно средство за правна защита, което включва възможността да образува производство за оспорване на изпълняемостта на решението, преди да е започнало изпълнението.“

ако не е написано, нито придружено от писмен превод **или транслитерация** на някой от (...) езиците, които лицето разбира, или (...) на официалния език на държавата членка, в която лицето пребивава обичайно, или, ако в тази държава членка има няколко официални езика, на официалния език или на един от официалните езици на мястото, където лицето пребивава обичайно.

3. Когато е поискан писмен превод (...) **или транслитерация** съгласно (...) **параграф 2**, до предоставянето на превода **или транслитерацията** на лицето, срещу което се иска изпълнение, не могат да се предприемат други изпълнителни мерки, освен охранителни мерки.

4. (...) **Параграфи 2 и 3** не се прилагат, (...) доколкото решението и, ако е приложимо, **удостоверението, посочено в параграф 1, вече са** били връчени на лицето, срещу което се иска изпълнение, в (...) **съответствие с изискванията за превод или транслитерация по параграф 2.**

(...)

Подраздел 2

Спиране на изпълнителното производство и отказ за изпълнение

Член 36/47к

(...) Спиране и отказ⁵³

53

Ла се добавят три съображения със следния текст:

(Съображение 1) ...По въпроси, свързани с родителската отговорност, изпълнението винаги ще засяга дете, и в много случаи прелаването на дете на лице, различно от лицето, с което детето живее по това време, и/или преместването на детето в друга държава членка. Ето защо основната цел следва да бъде да се постигне правилен баланс между правото на лице, по принцип, да получи изпълнението на решението възможно най-бързо също и при трансгранични случаи в рамките на Европейския съюз, ако е необходимо и чрез прилагане на принудителни мерки, и необходимостта да се ограничи, доколкото е възможно, излагането на детето на евентуално травмиращи мерки за принудително изпълнение в случаите, когато това не може да се избегне. Тази оценка следва да се извършва от компетентните по изпълнението органи и съдилищата на всяка държава членка в зависимост от конкретния случай.“

(Съображение 2) Настоящият регламент има за цел да установи правнопоставеност що се отнася до трансграничното изпълнение на решения по въпроси, свързани с родителската отговорност, между държавите членки. В целия държави членки тези решения подлежат на изпълнение дори ако все още могат да бъдат обжалвани или вече са предмет на обжалване. В други държави членки на изпълнение подлежи само окончателното решение, което вече не може да бъде обжалвано по общия път. За да се отчитат ситуациите на спешност, настоящият регламент предвижда, че определени решения по въпроси, свързани с родителската отговорност, могат да бъдат обявени за временно подлежащи на изпълнение от съда на държавата членка на произход, дори и все още да подлежат на обжалване, и по-конкретно решенията, разпореждащи външването на дете съгласно Хагската конвенция от 1980 г., и решенията за прелоставяне на право на лични отношения.“

(Съображение 3) ...При процесните по изпълнение, касаещи деца, обаче е важно компетентните по изпълнението органи или съдилищата да са в състояние да реагират бързо на съответна промяна в обстоятелствата, включително на обжалване на решението в държавата членка на произход, загуба на изпълняемостта на решението и пречки или извънредни ситуации, които срещат на етапа на изпълнението. Поради това изпълнителното производство следва да се спира, по молба или служебно от съда или органа, ако изпълняемостта на решението е спряна в държавата членка на произход. Органът или съдът, компетентни за изпълнението, обаче не следва да бъдат задължени да проучват активно дали междуременно изпълняемостта не е била спряна вследствие на обжалване или по друг начин в държавата членка на произход, ако няма индикации, че случаят може да е такъв. Освен това спирането или отказът за изпълнение в държавата членка на изпълнение следва да бъде оставено на преценката на компетентния по изпълнението орган или съда и след подаване на молба, когато са налице едно или повече от основанията, предвидени в настоящия регламент или разрешени от него.“

1. (...) **Компетентният по изпълнението орган или съдът на държавата членка на изпълнение спира изпълнителното производство служебно или по молба на лицето, срещу което се иска изпълнение, или, когато е приложимо съгласно националното право, на съответното дете, (...) ако изпълняемостта на решението е спряна в държавата членка на произход.**
2. **Компетентният по изпълнението орган или съдът в държавата членка на изпълнение може да спре изцяло или отчасти (...) изпълнителното производство (...) по молба на лицето, срещу което се иска изпълнение, или, когато е приложимо съгласно националното право, на съответното дете, на едно от следните основания:**
- а) подадена е жалба по общия ред срещу решението в държавата членка на произход;**
 - б) срокът за подаване на жалба по общия ред, посочена в буква а), не е изтекъл;**
 - в) подадена е молба за отказ на изпълнение въз основа на членове 40, 47н или 47о1; или**
 - г) лицето, срещу която се иска изпълнение, е подало молба в съответствие с член 47м за оттеглянето на удостоверение, издадено съгласно член 47л.**
3. **Ако компетентният по изпълнението орган или съдът спре изпълнителното производство на основаниято, посочено в параграф 2, буква б), той може да определи срока, в който може да се подаде всяка жалба.**⁵⁴

⁵⁴ Да се добави съображение със следния текст:

„Когато решението все още подлежи на обжалване в държавата членка на произход и срокът за подаване на жалба по общия ред не е изтекъл, компетентният по изпълнението орган или съдът на държавата членка на изпълнение следва да има правото да спира изпълнителното производство при подадена молба. В тези случаи той може да посочи срока, в рамките на който трябва да се подаде всяка жалба в държавата членка на произход, за да бъде спряно или да се продължи спирането на изпълнителното производство. Това определяне на срока следва да породи действие само за спирането на изпълнителното производство и не следва да засяга крайния срок за подаване на жалба съгласно процедурните правила на държавата членка на произход.“

4. В изключителни случаи компетентният по изпълнението орган или съдът, по молба на лицето, срещу което се иска изпълнение, или, когато е приложимо съгласно националното право, на съответното дете, или на всяка заинтересована страна, действаща във висшия интерес на детето, може да спре изпълнителното производство, ако изпълнението би изложило детето на сериозен риск от физическо или психическо увреждане поради временни трудности, които са възникнали след постановяването на решението, или поради друга съществена промяна на обстоятелствата.

Изпълнението се възобновява веднага след като сериозният риск от физическо или психическо увреждане престане да съществува.

5. В случаите, посочени в параграф 4, преди да откаже изпълнение по параграф 6, компетентният по изпълнението орган или съдът предприема всички подходящи мерки⁵⁵, за да се улесни изпълнението в съответствие с националното право и процедури и висшите интереси на детето.

6. Когато сериозният риск, посочен в параграф 4, е с дълготраен характер, компетентният по изпълнението орган или съдът, по подадена молба, може да откаже изпълнението на решението.

⁵⁵ Да се добави съображение със следния текст:

„В изключителни случаи компетентният по изпълнението орган или съдът може да спре изпълнителното производство, ако изпълнението би изложило детето на сериозен риск от физическо или психическо увреждане поради временни трудности, които са възникнали след постановяването на решението, или поради друга съществена промяна на обстоятелствата. Изпълнението следва да се възобнови веднага след като сериозният риск от физическо или психическо увреждане престане да съществува. Ако обаче още има такъв риск, преди да се откаже изпълнение, следва да се вземат всички подходящи мерки в съответствие с националното право и процедури, включително, когато е подходящо, с помощта на други специалисти, като социални работници или детски психолози, за да се положат усилия за изпълнение на решението. По-специално, компетентните по изпълнението органи следва, в съответствие с националното право и процедури, да положат усилия за преодоляване на пречките, възникнали поради промяна на обстоятелствата, като например явно възражение от страна на детето, което е изразено едва след постановяването на решението и което е толкова силно, че ако не бъде взето под внимание, това би довело до сериозен риск от физическо или психическо увреждане на детето.“

Член 47o1

Основания за спиране или за отказ на изпълнение съгласно националното право⁵⁶

Основанията за спиране или за отказ на изпълнението в съответствие с правото на държавата членка на изпълнение се прилагат, доколкото не са несъвместими с прилагането на членове 36/47к, 40 и 47н.⁵⁷

Член 41/47п

Юрисдикция на (...) **органите или съдилищата, компетентни за отказа на изпълнение**

1. Молбата за отказ на изпълнението, **въз основа на член 38**, се подава до съда, (...) за който всяка държава членка е уведомила Комисията по силата на член 81. **Молбата за отказ на изпълнението, базирана на други основания, предвидени в настоящия регламент или разрешени от него, се подава до органа или съда, за които всяка държава членка е уведомила Комисията по силата на член 81.**

⁵⁶ Да се добави съображение със следния текст:

„Прилагането на всяко национално основание за отказ на признаване следва да няма за резултат разширяването на условията и редът за основанията, предвидени съгласно настоящия регламент.“

⁵⁷ Да се добави съображение със следния текст:

„Страната, която оспорва изпълнението на решение, постановено в друга държава членка, следва да може, доколкото е възможно и в съответствие с правната система на държавата членка на изпълнение, да го направи в рамките на процедурата по изпълнението, като следва да има възможност да оспори в рамките на една процедура, освен на основанията за отказ, предвидени в настоящия регламент, и основанията за отказ съгласно националното право на държавата членка на изпълнение, които биха продължили да се прилагат, защото не са несъвместими с основанията, предвидени в настоящия регламент. Това би могло да включва, например, жалби въз основа на формални грешки съгласно националното право в акт за изпълнение или въз основа на твърдението, че действието, изисквано от решението, вече е изпълнено или е станало невъзможно, например в случай на форсмажорни обстоятелства, тежко заболяване на лицето, на което детето трябва да бъде предадено, лишаване от свобода или смърт на това лице, факта, че държавата членка, в която детето трябва да бъде върнато, се е превърнала във военна зона след постановяването на решението, или отказа на изпълнение на решение, което съгласно правото на държавата членка, в която се иска изпълнение, няма изпълнителна сила и не може да бъде приспособено за тази цел.“

2. Местната подсъдност на **органа или на съда, за който всяка държава членка уведомява Комисията в съответствие с член 81**, се определя от (...) **правото на държавата членка, в която е образувано производството в съответствие с параграф 1.**

(...)

Член 42/47p

(...) **Молба за отказ на изпълнение**

1. Процедурата **за подаване на молба** за отказ на изпълнение, доколкото не е обхваната от настоящия регламент, се урежда от правото на държавата членка на изпълнение.
2. Ищецът представя на съда препис от решението и, когато е (...) **приложимо и възможно, подходящото удостоверение, издадено в съответствие с членове 36а или 47л.**
3. **Компетентният по изпълнението орган или съдът може, при необходимост, да поиска от ищеца да представи превод или транслитерация, в съответствие с член 69, [на съответното съдържание] на подходящото удостоверение, издадено съгласно членове 36а или 47л, в което се посочва задължението, което подлежи на изпълнение.**
4. **Компетентният по изпълнението орган или съдът може да поиска от ищеца да представи превод или транслитерация, в съответствие с член 69, на решението, в случай че не е в състояние да процедира без такъв превод или транслитерация.**
5. **Компетентният по изпълнението орган или съдът може да не изиска представянето на документите, посочени в (...) параграф 2, ако вече разполага с тях или счита за необосновано да поиска от ищеца да ги представи. (...) Във втория случай съдът може да поиска от другата страна да представи документите.**
6. Страната, която иска отказ за изпълнение на решение, постановено в друга държава членка, не е длъжна да има пощенски адрес в държавата членка на изпълнение. Тази страна е длъжна да има упълномощен представител в държавата членка на изпълнение само ако такъв представител се изисква **съгласно правото на държавата членка на изпълнение, независимо от гражданството (...) на страните.**

Член 43/47с

(...) Ускорени процедури

(...) **Компетентният по изпълнението орган или съдът действат без ненужно забавяне в производствата по молби за отказ на изпълнение.**

Член 44/47с

Оспорване или обжалване (...)

1. (...) Решението по молбата за отказ на изпълнение може да се **оспори или** обжалва от всяка от страните.
2. **Оспорването или** жалбата се подава пред (...) **органа или съда**, за който (...) държавата членка **на изпълнение** е уведомила Комисията съгласно член 81, **че е съдът, до който се подава такава жалба.**

Член 45/47с

Последващо оспорване или обжалване (...)

(...) Решението, постановено по **оспорването или** жалбата, може да бъде оспорено (...) **чрез оспорване или обжалване, само когато съдилищата, пред които се подава последващо оспорване или жалба**, са обявени от (...) **съответната държава членка на Комисията** съгласно член 81.

Спиране на производството

1. **Компетентният по изпълнението орган или** съдът, пред който е подадена молба за отказ на изпълнение, или (...) пред който се **извършва** обжалване (...) по член 44 или 45, може (...) да спре производството на едно от следните основания:

- а) подадена е жалба по общия ред **срещу решението** в държавата членка на произход;
- б) срокът (...) за подаване на жалба по общия ред, посочена в буква а), не е изтекъл; или
- в) лицето, срещу която се иска изпълнение, е поискало, в съответствие с член 47м, оттеглянето на удостоверение, издадено съгласно член 47л.

2. Ако **компетентният по изпълнението орган или** съдът спре производството на основанието, посочено в **параграф 1**, буква б), той може да определи срока, (...) в който може да се подаде жалба.⁵⁸

(...)

(...)

(...)

(...)

⁵⁸ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 54.

РАЗДЕЛ (...)4

АВТЕНТИЧНИ АКТОВЕ И СПОРАЗУМЕНИЯ

Член 55а

Обхват

Настоящият раздел се прилага за въпроси, свързани с развод, законна раздяла и родителска отговорност, по отношение на автентични актове, които са официално изготвени или регистрирани, и към споразумения, които са били регистрирани в държава членка, която е приела компетентност съгласно глава II от настоящия регламент.

Член 55

Признаване и изпълнение на автентични актове и споразумения

1. Автентичните актове и споразуменията относно законна раздяла и развод, които имат задължителна правна сила в държавата членка на произход, се признават в останалите държави членки, без да се изисква специална процедура. Раздел 1 от настоящата глава се прилага съответно, освен ако в настоящия раздел не е предвидено друго.⁵⁹

⁵⁹ Да се добави съображение със следния текст:

„Автентичните актове и споразуменията между страните относно законна раздяла и развод, които имат задължителна правна сила в дадена държава членка, следва да се считат за равностойни на „решения“ за целите на прилагането на правилата относно признаването. Автентичните актове и споразуменията между страните по въпроси, свързани с родителската отговорност, които подлежат на изпълнение в дадена държава членка, следва да се считат за равностойни на „решения“ за целите на прилагането на правилата относно признаването и изпълнението.

Въпреки че задължението да се предостави на детето възможност да изрази своето мнение, съгласно настоящия регламент, не се прилага за автентичните актове и споразуменията, правото на детето да изрази своето мнение продължава да се прилага съгласно член 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз и в светлината на член 12 от Конвенцията на ООН за правата на детето, както същите се прилагат по силата на националното право и процедури. Фактът, че на детето не е била предоставена възможност да изрази своето мнение, не следва да е автоматично основание за отказ на признаването и изпълнението на автентични актове и споразумения по въпроси, свързани с родителската отговорност.“

2. (...) Автентичните актове и споразуменията по въпроси, свързани с родителската отговорност, които имат задължителна правна сила и са изпълняеми в (...) държавата членка (...) на произход, се признават и изпълняват (...) в други държави членки, без да се изисква декларация за изпълняемост. Раздели 1 и 3 от настоящата глава се прилагат съответно, освен ако в настоящия раздел не е предвидено друго.

Член 56

Удостоверение

1. По искане на страна в производството съдят или компетентният орган на държавата членка на произход, за който Комисията е уведомена съгласно член 81, (...) издава удостоверение за автентичен акт или споразумение:

- а) по брачни въпроси, използвайки формуляра от приложение [III];**
- б) по въпроси, свързани с родителската отговорност, използвайки формуляра от приложение [IV].⁶⁰**

Удостоверението, **посочено в буква б),** съдържа обобщение на изпълняемото задължение, (...) предвидено в **автентичния акт или в споразумението** между страните (...).

2. Удостоверението се издава само ако държавата членка, която е оправомощила публичния орган или друг орган официално да изготви или регистрира автентичния акт или да регистрира споразумението, има компетентност съгласно глава II от настоящия регламент, и автентичният акт или споразумението има задължителна правна сила в тази държава членка.

⁶⁰ Удостоверението следва да съдържа поле, в което се отбелязва дали на детето е била предоставена възможност да изрази своето виждане и ако не му е дадена такава възможност, причините за това.

3. Независимо от разпоредбите на параграф 2, по въпроси, свързани с родителската отговорност, удостоверение не може да бъде издадено ако има индикации, че съдържанието на автентичния акт или споразумението противоречи на висшия интерес на детето.

4. Удостоверението се съставя на езика на автентичния акт или споразумението. То може да бъде издадено и на друг официален език на Съюза по искане на някоя от страните. Това не поражда задължение за компетентния орган, издаващ удостоверение, да предостави превод или транслитерация на [съответното съдържание].

(...)

5. Ако удостоверение не бъде представено, автентичният акт или споразумението не се признават или изпълняват в друга държава членка.

Член 56а

Поправяне и оттегляне на удостоверение

1. Съдът или компетентният орган на държавата членка на произход, за който Комисията е уведомена съгласно член 81, при подадена молба поправя удостоверение в случаите, когато вследствие на материална грешка или пропуск има несъответствие между автентичния акт или споразумението и удостоверение, или може да направи това служебно.

2. Съдът или компетентният орган, посочен в параграф 1, при подадена молба или служебно, оттегля удостоверение, ако то е предоставено неправомерно, като се имат предвид изискванията, посочени в член 56.

3. Процедурата, включително всяко обжалване, за поправяне или оттегляне на удостоверение, се урежда от законодателството на държавата членка на произход.

Член 56б

Основания за отказ на признаване или изпълнение

- 1. Признаването на автентичен акт или споразумение относно законна раздяла или развод се отказва:**
 - а) ако това признаване е в явно противоречие с обществения ред в държавата членка, където се иска;**
 - б) ако това противоречи на решение, автентичен акт или споразумение между същите страни в държавата членка, където се иска признаване; или**
 - в) ако това противоречи на по-ранно решение, автентичен акт или споразумение, постановено в друга държава членка или в трета държава по дело между същите страни, при условие че по-ранното решение, автентичен акт или споразумение отговаря на условията, необходими за признаването му в държавата членка, където се иска признаване.**
- 2. Признаването или изпълнението на автентичен акт или споразумение по въпроси, свързани с родителската отговорност, се отказва:**
 - а) ако това признаване е в явно противоречие с обществения ред в държавата членка, където се иска, като се вземат предвид висшите интереси на детето;**
 - б) по искане на всяко лице, което твърди, че автентичният акт или споразумението нарушава родителската му отговорност, ако автентичният акт е съставен или вписан или споразумението е сключено и вписано, без това лице да е участвало;**
 - в) ако и доколкото това противоречи на постановено по-късно решение, автентичен акт или споразумение по въпроси, свързани с родителската отговорност, постановено в държавата членка, където се иска признаване или изпълнение;**

- г) ако и доколкото това противоречи на по-късно решение, автентичен акт или споразумение по въпроси, свързани с родителската отговорност, постановено в друга държава членка или в трета държава, по обичайното местопребиваване на детето, при условие че по-късно постановеното решение, автентичен акт или споразумение отговаря на условията, необходими за признаването му в държавата членка, където се иска признаване или изпълнение.

3. Признаването или изпълнението на автентичен акт или споразумение по въпроси, свързани с родителската отговорност, може да бъде отказано, ако автентичният акт е официално съставен или вписан или споразумението е вписано, без да е дадена възможност на детето, което е способно да формира възгледите си, да изрази своето мнение.

РАЗДЕЛ (...)5

(...) ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

(...)

(...)

Член 50

Забрана за преразглеждане на компетентността на (...) съда по произход

Компетентността на (...) съда в държавата членка на произход не може да се преразглежда. Критерият за обществен ред, посочен в член 37, буква а) и член 38, буква а), не може да се прилага към правилата относно компетентността, посочени в членове 3 до (...)13.

Член 51

Различия в приложимото право

Не може да бъде отказано признаване на решение по брачни въпроси на основание, че правото на държавата членка, където се иска признаване, не допуска развод, законна раздяла или обявяване на недействителността на брака на същите основания.

Член 52

Забрана за преразглеждане по същество

При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на решение, постановено в друга държава членка.

Член 52а

Обжалване в определени държави членки

Когато решението е постановено в Ирландия, Кипър или Обединеното кралство, всяка форма на обжалване, предвидена в държавата членка на произход, се третира като жалба по общия ред за целите на настоящата глава.

(...)

(...)

Член 57

Разноски

Тази глава се прилага също за определяне на размера на съдебните разноски по смисъла на настоящия регламент и за изпълнението на всяко определение, засягащо тези разноски и разходи.

Член 58

Правна помощ

1. Молител, който е получил в държавата членка, където е издадено решението, пълна или частична правна помощ или е бил освободен от разходи или разноски, има право, в рамките на процедурите, предвидени в член (...) **27, параграф 3, член 39, и член 42/47р**, на най-пълната степен на правна помощ или освобождаване от разходи и разноски, предвидена в законодателството на държавата членка по изпълнение.
2. **Ищец, който в държавата членка на произход е ползвал безплатна процедура пред административен орган, за който Комисията е уведомена съгласно член 81, има право, при всяка процедура, посочена в параграф 1, на правна помощ в съответствие с параграф 1. За тази цел тази страна по спора представя документ, съставен от компетентния орган на държавата членка на произход, удостоверяващ, че отговаря на изискванията за финансово положение и може да се ползва изцяло или частично от правна помощ или от освобождаване от разходи и разноски.**

Член 59

Обезпечение, гаранция или депозит

Няма да се иска никакво обезпечение, гаранция или депозит, както и да са описани, от страната, която в една държава членка подава молба за изпълнението на решение, постановено в друга държава членка, въз основа на обстоятелството, че тя е чужд гражданин или че няма (...) обичайно местопребиваване в държавата членка на изпълнение.

ГЛАВА V

СЪТРУДНИЧЕСТВО (...) ПО ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С РОДИТЕЛСКАТА ОТГОВОРНОСТ⁶¹

⁶¹ Да се добави съображение със следния текст:

„Разпоредбите на настоящия регламент относно сътрудничеството по въпроси, свързани с родителската отговорност, не следва да се прилагат за обработването на молби за връщане на дете съгласно Хагската конвенция от 1980 г., които съгласно член 19 от Хагската конвенция от 1980 г. и установената съдебна практика на Съда на ЕС не представляват производство по същество във връзка с родителската отговорност. Прилагането на Хагската конвенция от 1980 г. обаче следва да се допълва с разпоредбите на настоящия регламент относно международното отвлечение на деца и от общите разпоредби.“

Вж. също предложеното съображение в бележка под линия 3.

Член 60

Определяне на централните органи⁶²

Всяка държава членка определя един или повече централни органи, които да подпомагат прилагането на настоящия регламент по въпроси, свързани с родителската отговорност, и установява тяхната местна или функционална компетентност. Когато държава членка е определила повече от един централен орган, съобщенията се изпращат директно до съответния компетентен централен орган. Когато съобщението е изпратено на централен орган, който не е компетентен, той (...) го препраща на компетентния централен орган, като уведомява(...) изпращащия за това.

(...)

Член 62

Общи задачи на (...) централните органи

1. (...) Централните органи предоставят информация относно националното право (...), процедурите и **услугите в областта на родителската отговорност и предприемат мерките, които считат за подходящи (...)** с оглед на подобряване на прилагането на настоящия регламент (...).
2. **Централните органи сътрудничат помежду си и развиват сътрудничеството между компетентните органи в своите държави членки за постигане на целите на настоящия регламент.**
3. За (...) тези цели (...) **може** да се използва Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

⁶² Да се добави съображение със следния текст:

По въпросите, свързани с родителската отговорност, следва да се определят централни органи във всички държави членки. Държавите членки следва да разгледат възможността да определят един и същ централен орган за целите на настоящия регламент и за целите на Хагските конвенции от 1980 и 1996 г. Те следва да гарантират, че централните органи разполагат с достатъчно финансови и човешки ресурси, за да могат да изпълняват възложените им задачи съгласно настоящия регламент.“

Член 62а

Искания чрез централните органи

1. При поискване от централен орган на друга държава членка централните органи си сътрудничат по индивидуални случаи за постигането на целите на настоящия регламент.
2. Исканията в съответствие с настоящата глава могат да се отправят от съд или компетентен орган. Искания съгласно член 63, букви в) и ж) и член 64, параграф 1, буква в) могат да бъдат отправяни и от носителите на родителска отговорност.
3. Освен в неотложни случаи и без да се засягат разпоредбите на член 67а, исканията по настоящата глава се подават до централния орган на държавата членка на молещия съд или компетентен орган или по обичайното местопребиваване на ищеца.⁶³

⁶³ Да се добави съображение със следния текст:

„Освен в неотложни случаи и без да се засягат прякото сътрудничество и комуникации между съдилищата, разрешени съгласно настоящия регламент, исканията в съответствие с настоящия регламент относно сътрудничеството по въпроси, свързани с родителската отговорност, могат да се правят чрез съдилищата и компетентните органи и следва да се подават до централния орган на държавата членка на молещия съд или компетентен орган. Някои искания могат да бъдат отправяни и от носителите на родителска отговорност и следва да се подават до централния орган на държавата по обичайното местопребиваване на ищеца. Тези искания следва да включват искания за предоставяне на информация и съдействие на носителите на родителска отговорност, които търсят признаването и изпълнението на решения на територията на замоления централен орган, по-специално що се отнася до правото на лични отношения с детето и връщането на детето, включително, когато е необходимо, информация относно начините за получаване на правна помощ; исканията за улесняване на постигането на споразумение между носителите на родителска отговорност посредством посредничество или други средства за алтернативно разрешаване на спорове, и исканията съд или компетентен орган да проучи необходимостта от вземане на мерки за закрила на личността или имуществото на детето.

Пример за неотложен случай, позволяващ пряк първоначален контакт със съда или компетентния орган на замолената държава членка, може да е пряка молба до компетентния орган на друга държава членка да проучи необходимостта от вземане на мерки за закрила на детето, когато се предполага, че детето е в непосредствен риск.

Задължението да се процедира чрез централен орган следва да се прилага само за първоначалните искания; всяка последваща комуникация със съда, компетентния орган или ищеца може да се осъществява и пряко.“

4. Настоящият член не изключва възможността централните органи или компетентните органи да сключват или да продължат да прилагат съществуващите споразумения или договорености с централните органи или компетентните органи⁶⁴ на една или повече други държави членки, даващи възможност за пряка комуникация във взаимоотношенията им.

5. Настоящата глава не изключва възможността носител на родителска отговорност да се обръща пряко към съдилищата на друга държава членка.

6. Членове 63 и 64 не налагат по никакъв начин задължение на централния орган да упражнява правомощия, които могат да се упражняват единствено от съдебните органи съгласно правото на замолената държава членка.

Член 63

(...) Специфични задачи на замолените централни органи

(...) Замолените централни органи, като действат пряко или посредством съдилищата, компетентните органи или други органи, предприемат всички подходящи стъпки, за да:

- а) (...) подпомогнат, в съответствие с националното право и процедури, разкриването на местонахождението на дете, когато има вероятност детето да се намира на територията на замолената държава членка и (...) тази информация е необходима за подаването на **заявление или** искане съгласно настоящия регламент;

⁶⁴ Да се добави съображение със следния текст:

„Не следва да се изключва възможността централните органи или компетентните органи да сключват или да продължат да прилагат съществуващите споразумения или договорености с централните органи или компетентните органи на една или повече други държави членки, даващи възможност за пряка комуникация във взаимоотношенията им. Компетентните органи следва да информират централните си органи за такива споразумения или договорености.“

- б) събират и обменят съответната информация, **отнасяща се до процедури по въпроси, свързани с родителската отговорност**, съгласно член 64;
- в) предоставят информация и съдействие на носителите на родителска отговорност, които търсят признаването и изпълнението на решения на (...) територията на замоления централен орган, по-специално що се отнася до правото на лични отношения с детето и връщането на детето, включително, когато е необходимо, информация относно начините за получаване на правна помощ;
- г) подпомагат обмена на информация(...) между **съдилищата, компетентните органи и други заинтересовани органи**⁶⁵, по-специално във връзка с прилагането на член (...)64а;
- д) **улесняват**⁶⁶ комуникацията между съдилищата, когато това е необходимо, по-специално във връзка с прилагането на членове 12, 12а, 14 и 19;

⁶⁵ Да се добави съображение със следния текст:

„При специфични случаи, свързани с родителската отговорност, които попадат в приложното поле на настоящия регламент, централните органи следва да си сътрудничат за оказването на съдействие на националните съдилища, компетентните органи и други органи, както и на лицата, носещи родителска отговорност. Тези други органи биха могли да включват например неправителствени организации, предлагащи условия за осъществяване на личните отношения в присъствието на определено лице, или орган по т.нар. правна помощ по семейноправни въпроси, който съществува в някои държави членки. Това съдействие, предоставяно от замоления централен орган, следва да включва по-специално установяване на местонахождението на детето, било то пряко или чрез съдилища, компетентни органи или други органи, когато това е необходимо за изпълнение на искане по настоящия регламент, както и предоставяне на всяка друга информация, отнасяща се до производства по въпроси, свързани с родителската отговорност.“

⁶⁶ Да се добави съображение със следния текст:

„Замолените централни органи следва също да предприемат всички необходими мерки, за да улеснят комуникацията между съдилищата при необходимост, по-специално за прилагането на правилата относно прехвърлянето на компетентност, относно временни, включително охранителни мерки в неотложни случаи, по-специално когато те са свързани с международното отвлечение на деца и са насочени към свеждането до минимум на риска, посочен в член 13, параграф 1, буква б) от Хагската конвенция от 1980 г., и относно висящия процес (*lis pendens*) и свързани искове. За тази цел в някои случаи може бъде достатъчно да се предостави информация с оглед на по-нататъшна пряка комуникация (например предоставяне на данните за контакт на органите за закрила на детето, съдиите от мрежата или компетентния съд).“

- е) предоставят такава информация и съдействие, каквито са необходими на **съдилищата и компетентните органи** за прилагането на член 65; и
 - ж) подпомагат постигането на споразумение между носителите на родителска отговорност посредством посредничество или други **алтернативни средства за уреждане на спорове** и подпомагат трансграничното сътрудничество за тази цел (...).
- (...)

Член 64

Сътрудничество при събирането и обмяна на информация, **отнасяща се до процедури по въпроси, свързани с родителската отговорност**

1. При наличие на мотивирано искане (...) централният орган на държавата членка, в която детето **е имало или** (...) има обичайното си местопребиваване (...) или в която се е намирало или се намира, директно или чрез **съдилищата, компетентните органи** или други органи:
 - а) **ако е наличен, представя, или изготвя и** представя доклад **относно:**
 - i) (...) положението на детето;
 - ii) (...) всички **текущи процедури** (...) **по въпроси, свързани с родителската отговорност за детето;** или
 - iii) (...) решенията, взети (...) **по въпроси, свързани с родителската отговорност за детето;**

- б) предоставя всяка друга информация, отнасяща се до процедури по въпроси, свързани с родителската отговорност в молещата държава членка, по-специално относно положението на родител, роднина или друго лице, което може да се счита за подходящо да се грижи за детето, ако положението на детето налага това; или**
- в) може да изиска от съда или компетентния орган на своята държава членка да проучи необходимостта от предприемане на мерки за закрила на личността или имуществото на детето.**

(...)

2. В случай че детето е изложено на сериозна опасност, съдът или компетентният орган, който обмисля да предприеме или вече е предприел мерки за закрила на детето, ако му е известно, че обичайното местопребиваване на детето е променено или че детето се намира в друга държава членка, съобщава на съдилищата или компетентните органи на другата държава членка за съществуващата опасност и за предприетите или предвиждани мерки. Тази информация може да се предава пряко или чрез централните органи.

3. Исканията, посочени в параграфи 1 и 2, и всички допълнителни документи се придружават от превод на официалния език на замолената държава членка или, ако в тази държава членка има няколко официални езика, на официалния език или един от официалните езици на мястото, където трябва да бъде изпълнено искането, или на всеки друг език, който замолената държава членка изрично приема. Държавите членки съобщават на Комисията за такова приемане в съответствие с член 81.

4. Информацията, посочена в параграф 1, се предава на молещия централен орган не по-късно от три месеца след получаването на искането, освен ако поради извънредни обстоятелства това е невъзможно⁶⁷.

⁶⁷ Да се добави съображение със следния текст:

„Тъй като времето е от основно значение при въпроси, свързани с родителската отговорност, информацията, поискана в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент относно сътрудничеството, включително относно събирането и обmena на информация, отнасяща се до процедури по въпроси, свързани с родителската отговорност, и решението за предоставяне или отказ на съгласие за настаняването на дете в друга държава членка, следва да се предава на молещата държава членка от централния орган на замолената държава членка не по-късно от три месеца след получаването на искането, освен когато поради извънредни обстоятелства това е невъзможно. Това следва да включва задължението на компетентния национален орган своевременно да предостави информацията или да обясни защо тя не може да бъде предоставена на замоления централен орган, за да може да бъде спазен този срок. Независимо от това, всички имащи отношение компетентни органи следва да се стремят да дадат отговор по-бързо, отколкото в рамките на този максимален срок.“

Член 64а

Изпълнение на решения по въпроси, свързани с родителската отговорност, в друга държава членка

1. Съд на държава членка може да поиска от съдилищата или компетентните органи на друга държава членка съдействие при изпълнението⁶⁸ на решения по въпроси, свързани с родителската отговорност, постановени съгласно настоящия регламент, по-конкретно за осигуряване на ефективното упражняване на правото на лични отношения с детето.
2. Искането, посочено в параграф 1, и всички съпътстващи го документи се придружават от превод на официалния език на замолената държава членка или, ако в тази държава членка има няколко официални езика, на официалния език или на един от официалните езици на мястото, където трябва да бъде изпълнено искането, или на всеки друг език, който замолената държава членка изрично приема. Държавите членки съобщават на Комисията за такова приемане в съответствие с член 81.

⁶⁸ Да се добави съображение със следния текст:

„Когато съд на държава членка вече е постановил решение по въпроси, свързани с родителската отговорност, или обмисля такова решение, като изпълнението ще се осъществи в друга държава членка, този съд следва да може да отправи искане до съдилищата или компетентните органи на въпросната друга държава членка за съдействие при изпълнението на решението. Това следва да се прилага например за решения, предоставящи право на контролирани лични отношения с детето, което ще се упражнява в държава членка, различна от държавата членка, в която се намира съдът, постановил правото на лични отношения, или решения, налагащи други придружаващи мерки от страна на съдилищата или компетентните органи в държавата членка по местоизпълнение на решението.“

⁶⁹ Да се добави съображение със следния текст:

„Когато решение за настаняването на дете в специализирана институция или в приемно семейство се обмисля в държавата членка по обичайното местопребиваване на детето, съдът следва да разгледа в началните етапи на производството подходящи мерки за гарантиране зачитането на правата на детето, по-специално правото да запази своята идентичност и да поддържа контакт с родителите, или при целесъобразност с други роднини, в светлината на членове 8, 9 и 20 от Конвенцията на ООН за правата на детето. Когато съдът има информация за тясна връзка на детето с друга държава членка, подходящите мерки могат да включват, когато е приложим член 37, буква б) от Виенската конвенция за консулските отношения, нотификация до консулския орган на тази държава членка. Такава връзка може да стане известна и от информацията, предоставена от централния орган на другата държава членка. Сред подходящите мерки може да са искане съгласно настоящия регламент до тази държава членка за информация относно родител, роднина или други лица, които може да се считат за подходящи да се грижат за детето. Освен това, в зависимост от обстоятелствата съдът може да поиска също информация за производства и решения, отнасящи се за родител или брат или сестра на детето. Висшият интерес на детето следва винаги да е съображение от първостепенно значение. По-специално, нито една от тези разпоредби не следва да засяга националното право или процедури, приложими по отношение на каквото и да било решение за настаняване, постановено от съда или компетентния орган в държавата членка, която обмисля настаняването. По-конкретно това няма да създаде задължение за органите на държавата членка, които са компетентни да настанят детето в другата държава членка или да включат в още по-голяма степен тази държава членка в решението или процедурите по настаняването.“

1. Когато (...) съд или компетентен орган (...) обмисля настаняване на детето в (...) друга държава членка⁷⁰, той най-напред получава съгласието на компетентния орган в тази друга държава членка. За целта (...) централният орган на (...) **молещата** държава членка изпраща на централния орган на **замолената** държавата членка, в която детето трябва да бъде настанено, искане за изразяване на съгласие, което включва доклад за детето и мотивите на предложението за настаняване или предоставяне на грижи, **информация относно планираното финансиране и всяка друга информация, която той счита за подходяща, като например очакваната продължителност на настаняването.**⁷¹

⁷⁰ Да се добави съображение със следния текст:

„Всяко поверяване на дете на приемна грижа, а именно, в съответствие с националното право и процедури, при едно или повече лица, или на институционална грижа, например в сиропиталище или в детски дом, в друга държава членка, следва да попада в обхвата на настоящия регламент, освен ако не е изрично изключено, като например настаняването с цел осиновяване, настаняването при родител или, когато е приложимо, при друг близък роднина, както е обявено от получаващата държава членка. В резултат от това следва да бъдат включени и „настанявания с образователна цел“, разпоредени от съд или уредени от компетентен орган със съгласието на родителите или на детето или по тяхно искане вследствие на отклоняващо се от нормите поведение на детето. Следва да бъде изключено единствено настаняване, независимо дали с образователна или наказателна цел, постановено или договорено вследствие на деяние, извършено от детето, които би могло да представлява наказуемо деяние съгласно националното наказателно право, ако бъде извършено от пълнолетно лице, независимо дали в конкретния случай това може да доведе до осъдителна присъда.“

⁷¹ Да се добави съображение със следния текст:

„Когато съд или компетентен орган на държава членка обмисля настаняването на дете в друга държава членка, преди настаняването следва да се проведе процедура по консултиране за получаване на съгласие. Съдът или компетентният орган, който обмисля настаняването, следва да получи съгласието на компетентния орган на държавата членка, в която детето ще бъде настанено, преди да постанови или договори това настаняване. Липсата на отговор в срок от три месеца не следва да се възприема като съгласие и без съгласие настаняването не следва да се осъществява. Искането за съгласие следва да включва поне доклад за детето и мотивите на предложението за настаняване или предоставяне на грижи, очакваната продължителност на настаняването, информация относно планираното финансиране, допълнена от всяка друга информация, която замолената държава членка може да счита за уместна, като например предвиден надзор на мярката, договорености за контакт с родителите, други роднини или други лица, с които детето има тясна връзка, или причините, поради които този контакт не е предвиден в светлината на член 8 от Европейската конвенция за правата на човека.

Като се вземе предвид съдебната практика на Съда на Европейския съюз, когато е дадено съгласие за настаняване за определен период от време, то не следва да се прилага за решения или договорености за удължаване на периода на настаняването. В такъв случай следва да бъде отправено ново искане за съгласие.“

1а. Параграф 1 не се прилага, когато детето трябва да бъде настанено при родител.

Държавите членки могат да решат, че тяхното съгласие в съответствие с параграф 1 не се изисква за настанявания на собствената им територия при определени категории близки роднини освен родителите. Тези категории се съобщават на Комисията съгласно член 81.

1б. Централният орган на друга държава членка може да информира съд или компетентен орган, който обмисля настаняване на дете в друга държава членка, за тясна връзка на детето с тази държава членка. Това не засяга националното право и процедури на държавата членка, която обмисля настаняването.

2. Искането и (...) всички допълнителни документи, посочени в параграф 1, се придружават от превод на официалния език на замолената държава членка или, ако в тази държава членка има няколко официални езика, на официалния език или на един от официалните езици на (...) мястото, където трябва да бъде изпълнено искането, или на всеки друг език, който замолената държава членка изрично приема. Държавите членки съобщават на Комисията за такова приемане в съответствие с член 81.

3. (...) Настаняването по смисъла на параграф 1 (...) се постановява или договаря от молещата държава членка (...) единствено (...) след като компетентният орган на замолената държава членка е дал съгласие за настаняването.

4. (...) Решението за предоставяне или отказ на съгласие се предава на молещия централен орган не по-късно от (...) три месеца от получаването на искането, освен ако поради извънредни обстоятелства това е невъзможно.⁷²

⁷² Вж. предложеното съображение в бележка под линия 67 по-горе.

5. Процедурата за получаване на съгласие се урежда от националното право на замолената държава членка.⁷³

6. Настоящият член не изключва възможността централните органи или компетентните органи да сключват или да продължат да прилагат съществуващите споразумения или договорености с централните органи или компетентните органи на една или повече други държави членки, за опростяване на процедурата по консултация за получаване на съгласие във взаимоотношенията им.

Член 66

(...) Разходи на централните органи

(...) 1. Съдействието, оказвано от централните органи по силата на настоящия регламент, не се заплаща.

2. Всеки централен орган поема сам разходите си **по прилагането на настоящия регламент.**

Член 67

Срещи на централните органи

1. За да се улесни прилагането на настоящия регламент, централните органи се срещат редовно.

⁷³ Да се добави съображение със следния текст:

„Освен това, в съответствие със съдебната практика на Съда на ЕС, държавите членки следва да предвидят ясни правила и процедури за целите на предоставянето на посоченото в настоящия регламент съгласие, така че да гарантират правната сигурност и експедитивността. Процедурите следва, наред с другото, да позволяват на компетентния орган да даде или откаже съгласие в кратък срок.“

2. Срещите на централните органи се свикват **по-специално от Комисията**⁷⁴ в рамките на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела в съответствие с Решение 2001/470/ЕО.

ГЛАВА VI

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 67a0

Обхват

Настоящата глава се прилага за обработката на искания и заявления съгласно глави III — V от настоящия регламент.

Член 67a

Сътрудничество и комуникация между съдилищата

1. За целите на настоящия регламент съдилищата могат да си сътрудничат и да комуникират помежду си пряко или да изискват информация пряко един от друг, при условие че при тази комуникация се съблюдават процесуалните права на страните в производството и поверителността на информацията.

⁷⁴ Да се добави съображение със следния текст:

„Фактът, че срещите на централните органи се свикват по-специално от Комисията в рамките на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела в съответствие с Решение 2001/470/ЕО, не следва да изключва организирането на други срещи на централните органи.“

2. Сътрудничеството по параграф 1 може да бъде осъществявано с всички средства, които съдът счита за подходящи. То може да се отнася по-конкретно до следното:

- а) комуникация за целите на членове 12 и 12а;**
- б) информиране в съответствие с член 14;**
- в) информиране за висящи производства за целите на член 19;**
- г) комуникация за целите на глави III — V.**

Член 65а

Събиране и предаване на информация⁷⁵

⁷⁵ Да се добавят две съображения със следния текст:

(Съображение 1) „Освен ако в настоящия регламент е предвидено друго, Регламент (ЕС) 2016/679 следва да се прилага за обработването на лични данни от държавите членки, извършвано в изпълнение на настоящия регламент. По-специално, за да не се излага на опасност изпълнението на искане по настоящия регламент, например за връщане на дете в съответствие с Хагската конвенция от 1980 г. относно отвлечането, или за да може даден съд да проучи необходимостта от вземане на мерки за закрила на личността или имуществото на детето, уведомяването на субекта на данните съгласно член 14, параграфи 1—4 от Регламент (ЕС) 2016/679, например за изискваните данни с цел установяване на местонахождението на детето, може да бъде отложено до обработването на искането, за което се изисква тази информация. Изключението се прави в съответствие с член 14, параграф 5, както и член 23, параграф 1, букви е), ж), и) и й) от Регламент (ЕС) 2016/679.“

(Съображение 2) „Това не възпрепятства посредник, съд или компетентен орган, на когото е предоставена информацията, посочена в параграф 1, да вземе мерки за закрила на детето или да направи необходимото такива мерки да бъдат взети, когато детето е изложено на риск от увреждане или има индикации за такъв риск.“

- 1. Замоленият централен орган предава всяко заявление, искане или съдържащата се в тях информация по въпроси, свързани с родителската отговорност или международното отвлечане на деца, в зависимост от случая, по силата на настоящия регламент, на съда, компетентния орган в своята държава членка или на друг посредник по целесъобразност по силата на националното право и процедури.**
- 2. Посредник, съд или компетентен орган, на който по силата на настоящия регламент е предадена информацията, посочена в параграф 1, може да я използва единствено за целите на този регламент.**
- 3. Посредникът, съдът или компетентният орган, който притежава или е компетентен да събира, в рамките на замолената държава, информацията, която се изисква за обработване на искане или заявление съгласно настоящия регламент, предоставя тази информация на замоления централен орган по негово искане, когато този орган няма пряк достъп до нея.**
- 4. Замоленият централен орган предава, при необходимост, така получената информация на моления централен орган, в съответствие с националното право и процедури.**

Член 67б

Уведомяване на субекта на данните

Ако съществува риск уведомяването да бъде в ущърб на ефективното изпълнение на искането съгласно настоящия регламент, задължението за уведомяване на субекта на данните съгласно член 14, параграфи 1—4 от Регламент (ЕС) 2016/679 може да бъде отложено до изпълнението на искането.⁷⁶

Член 67в

Неоповестяване на информация⁷⁷

⁷⁶ Вж. предложеното съображение в бележка под линия 75.

⁷⁷ След съображението, предложено в бележка под линия 75 да се добави следният текст:

„В случаи, в които оповестяването или потвърждаването на съответната информация би могло да застраши висшия интерес на детето, например когато е налице домашно насилие и съдът е разпоредил новият адрес на детето да не се оповестява пред молителя, настоящият регламент се стреми да постигне деликатен баланс. Макар в настоящия регламент да се предвижда, че централният орган, съдът или компетентният орган не следва да разкрива или да потвърждава на заявителя или на трета страна информация, събрана или предадена за целите на настоящия регламент, ако прецени, че това би могло да застраши здравето, безопасността или свободата на детето или друго лице, регламентът предвижда, че това не следва да възпрепятства събирането и предаването на информация от и между централните органи, съдилища и компетентни органи, доколкото това е необходимо за изпълнение на задълженията им съгласно настоящия регламент. Това означава, че когато е възможно и целесъобразно, искането може да бъде обработено съгласно настоящия регламент, без на жалбоподателя да бъде предоставена цялата информация, необходима за обработването. Например когато това е предвидено в националното право, централният орган може да заведе дело от името на молител без предаване на информация за местонахождението на детето на жалбоподателя. В случаи, когато самото отправяне на искането би могло да застраши здравето, безопасността или свободата на детето или друго лице, настоящият регламент не следва предвижда задължение за отправяне на такова искане.“

1. Централен орган, съд или компетентен орган не може да разкрива или да потвърждава информация, събрана или предадена за целите на глави III — VI, ако счита, че това би могло да застраши здравето, безопасността или свободата на детето или друго лице.
2. Решение в този смисъл, взето в една държава членка, се взема предвид от централните органи, съдилищата и компетентните органи на другите държави членки, по-специално в случаите на домашно насилие.
3. Настоящия член не засяга по никакъв начин събирането и предаването на информация от и между централните органи, съдилищата и компетентните органи, доколкото това е необходимо за изпълнение на задълженията съгласно глави III — VI.

Член 68

Легализация или друга подобна формалност

В рамките на настоящия регламент (...) не се изискват никакви легализации или други подобни формалности.

Член 69

(...) Езици

1. Без да се засяга член 35/47й, параграф 2, буква а), когато по силата на настоящия регламент се изисква превод или транслитерация, те се правят на официалния език на съответната държава членка или когато в нея има няколко официални езика, на официалния език или на един от официалните езици, на който се провежда съдебното производство на мястото, където се прави позоваване на решение, постановено в друга държава членка, или се подава искане за това в съответствие с правото на тази държава членка.

2. Преводите или транслитерациите на съответното съдържание на удостоверенията, посочени в членове (...) **36а, 47л** и 56, могат да бъдат на всеки друг официален език или езици на институциите на Съюза, за които съответната държава е съобщила на Комисията в съответствие с член 81, че може да ги приема.

3. (...) **Държавите членки съобщават на Комисията официалния език или езици на институциите на Съюза, които са различни от техните собствени, на които се приема кореспонденцията с централните органи.**

4. Всеки превод, изискван за целите на глави **III** и **IV** от настоящия регламент, се извършва от лице, което притежава правоспособност да извършва преводи в една от държавите членки.

ГЛАВА VII

ДЕЛЕГИРАНИ АКТОВЕ

Член 70

Изменения на приложенията

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 71 във връзка с изменението на (...) **[съответните]⁷⁸ приложения с цел актуализиране или извършване на технически промени в тях.**

⁷⁸ Позоваванията на приложенията ще бъдат вмъкнати на по-късен етап.

Член 71

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 70, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от [датата на влизане в сила на настоящия регламент].
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 70, може да бъде оттеглено по всяко време от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 година.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 70, влиза в сила единствено ако Съветът не представи възражение в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Съвета или ако преди изтичането на този срок Съветът е уведомил Комисията, че няма да представи възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Съвета.
7. Европейският парламент бива уведомяван за приемането на делегирани актове от Комисията, за всяко формулирано възражение срещу тях или за оттеглянето на делегирането на правомощия от страна на Съвета.

ГЛАВА VIII

ВРЪЗКИ С ДРУГИ ИНСТРУМЕНТИ

Член 72

Връзки с други инструменти⁷⁹

1. При спазване на разпоредбите на **параграф 2 от настоящия член** и членове 73 (...) — 78, настоящият регламент замества в отношенията между държавите членки конвенциите, приложими към момента на влизането в сила на Регламент (ЕО) № 2201/2003, сключени между две или повече държави членки и отнасящи се до въпроси, уредени от настоящия регламент.
2. **Финландия и Швеция имаха възможност да декларират, в съответствие с член 59, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 и при спазване на условията, посочени в букви б) и в) от тази разпоредба, че Конвенцията от 6 февруари 1931 г. между Дания, Финландия, Исландия, Норвегия и Швеция, съдържаща международни частноправни разпоредби относно брака, осиновяването и настойничеството, заедно със заключителния протокол към нея, ще се прилага, изцяло или частично, в отношенията помежду им, вместо разпоредбите на настоящия регламент. Техните декларации са публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз* като приложение към Регламент (ЕО) № 2201/2003. Те могат да бъдат оттеглени, изцяло или частично, във всеки момент от посочените държави членки.**
3. Правилата относно компетентността в бъдещи споразумения между държавите членки, посочени в параграф 2, които са свързани с въпроси, уредени с настоящия регламент, се съгласуват с правилата, предвидени в настоящия регламент.

⁷⁹ Да се добави съображение със следния текст:

„Следва да се припомни, че за споразумения с една или повече трети държави, сключени от държава членка преди датата на нейното присъединяване към Съюза, се прилага член 351 от Договора за функционирането на Европейския съюз.“

4. Спазва се принципът на недискриминация на основание националност между гражданите на Съюза.

5. Решения, постановени в някоя от скандинавските държави, която е направила декларацията по параграф 2 въз основа на компетентност, съответстваща на някоя от предвидените в глава II от настоящия регламент, се признават и изпълняват в другите държави членки съгласно правилата, предвидени в раздел 1 на глава IV от настоящия регламент.

6. Държавите членки изпращат на Комисията:

- а) копие от споразуменията и съгласуваните нормативни актове за изпълнение на тези споразумения съгласно параграф 3;**
- б) всяко денонсиране или всички изменения на споразуменията и съгласуваните нормативни актове, посочени в параграфи 2 и 3.**

Тази информация се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 73

Връзки с определени многостранни конвенции

В отношенията между държавите членки настоящият регламент има предимство пред следните конвенции, доколкото те засягат въпроси, уредени от настоящия регламент:

- а) Хагската конвенция от 5 октомври 1961 г. относно правомощията на органите и приложимия закон по отношение на закрилата на малолетните и непълнолетните;**
- б) Люксембургската конвенция от 8 септември 1967 г. за признаването на решенията относно валидността на браковете;**
- в) Хагската конвенция от 1 юни 1970 г. за признаване на разводите и законната раздяля;**
- г) Европейската конвенция от 20 май 1980 г. за признаване и изпълнение на решения за упражняване на родителски права и възстановяване упражняването на родителските права.**

Член 74

Връзка с Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г.

за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца

Ако дете е било неправомерно отведено или е неправомерно задържано в държава членка, различна от държавата членка, в която е имало обичайното си местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, разпоредбите на Хагската конвенция от 1980 г. (...) **продължават да се прилагат, допълнени от разпоредбите на глави III и VI от настоящия регламент. В случай че решение, разпореждащо връщането на дете съгласно Хагската конвенция от 1980 г., което е било постановено в държава членка, трябва да бъде признато и изпълнено в друга държава членка след друго неправомерно отвеждане или задържане на детето, се прилага глава IV.**

Член 75

Връзка с Хагската конвенция от 19 октомври 1996 г. за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата

1. Що се отнася до връзката с Хагската конвенция от 1996 г. , настоящият регламент се прилага:
 - а) при спазване на параграф 2, когато засегнатото дете има обичайно местопребиваване на територията на държава членка;
 - б) що се отнася до признаването и изпълнението на решение, издадено от (...) **съд** на държава членка на територията на друга държава членка, дори ако засегнатото дете има обичайно местопребиваване на територията на държава, която е договаряща страна по тази конвенция и в която настоящият регламент не се прилага.

2. Независимо от параграф 1,

- а) когато страните са постигнали съгласие относно компетентността на (...) **съд** в държава, която е страна по Хагската конвенция от 1996 г. и в която не се прилага настоящият регламент, се прилага член 10 от тази конвенция;
- б) по отношение на прехвърлянето на компетентност между (...) **съд** в държава членка и съд в държава, която е страна по Хагската конвенция от 1996 г. и в която настоящият регламент не се прилага, се прилагат членове 8 и 9 от тази конвенция;
- в) когато има висящо производство по въпроси, свързани с родителска отговорност, пред (...) **съд** на държава, която е страна по Хагската конвенция от 1996 г. и в която настоящият регламент не се прилага към момента на сезирането на (...) **съд** в държава членка с производство, отнасящо се до същото дете и имащо същия предмет, се прилага член 13 от тази конвенция.⁸⁰

(...)

Член 76

Обхват на действието(...)

- 1. Споразуменията и конвенциите, посочени в членове 72—75, продължават да се прилагат по въпросите, които не са уредени с настоящия регламент.
- 2. Конвенциите, посочени в членове 73(...)—75, и по-специално Хагските конвенции от 1980 г. и 1996 г., продължават (...) **да се прилагат** между държавите членки, които са страни по тях, при спазване на членове 73(...)—75.

⁸⁰ Да се добави съображение със следния текст:

„Правото, приложимо по въпроси, свързани с родителска отговорност, следва да се определя в съответствие с разпоредбите на глава III от Хагската конвенция от 1996 г. При прилагането на тази конвенция в хода на производство пред съд на държава членка, в която се прилага настоящият регламент, позоваването в член 15, параграф 1 от тази конвенция на „разпоредбите на глава II“ от нея следва да се разбира като позоваване на „разпоредбите на настоящия регламент“.“

Договори със Светия престол

1. Настоящият регламент се прилага, без да се накърнява Международният договор (Конкордат) между Светия престол и Португалия, подписан във Ватикана на (...) **18 май 2004 г.**
2. Всяко решение за недействителност на брак, постановено по силата на договора, посочен в параграф 1, се признава от държавите членки при условията, предвидени в глава IV, раздел 1, **подраздел 1.**
3. Разпоредбите на параграфи 1 и 2 се прилагат и по отношение на следните международни договори (...) със Светия престол:
 - а) „Concordato lateranense“ (Латерански договор), подписан на 11 февруари 1929 г. между Италия и Светия престол, изменен със споразумение и допълнителен протокол, подписани в Рим на 18 февруари 1984 г.;
 - б) Споразумение между Светия престол и Испания по правните въпроси от 3 януари 1979 г.;
 - в) Споразумение между Светия престол и Малта за признаване на гражданскоправното действие на църковните бракове и решенията на църковните съдилища по тези бракове от 3 февруари 1993 г., включително Протокола за неговото прилагане от същата дата, както и (...) **Третият** допълнителен протокол от (...) **27 януари (...) 2014 г.**
4. В Испания, Италия или Малта признаването на решенията по параграф 2 може да подлежи на същите процедури и проверки като тези, които се прилагат за решенията на църковните съдилища съгласно международните договори, сключени със Светия престол и посочени в параграф 3.

5. Държавите членки изпращат на Комисията:
- а) копие от договорите по параграфи 1 и 3;
 - б) документите за денонсиране или изменения на тези договори.

ГЛАВА IX

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 78

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент се прилага само към съдебни производства, които са образувани, автентични актове, които са официално изготвени или регистрирани, и към спогодби (...), които са **регистрирани** на или след *[началната дата на прилагане на настоящия регламент]*.
2. Регламент (ЕО) № 2201/2003 продължава да се прилага към решения, постановени при образувани съдебни производства, към автентични актове, изготвени официално или регистрирани, и към споразумения (...), **придобили изпълнителна сила в държавата членка, в която са били** сключени преди *[началната дата на прилагане на настоящия регламент]* и попадащи в приложното поле на този регламент.

Член 79

Наблюдение и оценка

1. В срок от *[10 години от началната дата на прилагането му]* Комисията представя на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад за последваща оценка на настоящия регламент, подкрепен с информация, предоставена от държавите членки. Докладът се придружава, ако това е необходимо, от законодателно предложение.

2. **Считано от [3 години след началната дата на прилагане]** държавите членки (...) **предоставят** на Комисията при поискване и **когато е налична**, информация (...) **от значение за оценката на функционирането и прилагането на настоящия регламент** по отношение на:

- а) броя на решенията по брачни въпроси или по въпроси на родителската отговорност, постановени при упражняване на компетентност на основанията, предвидени в настоящия регламент;
- б) когато става въпрос за молби за изпълнение съгласно член 32, броя на случаите, при които изпълнението не е било осъществено в срок от шест седмици от момента на образуването на производството;
- в) броя на молбите за отказ за признаване на решение съгласно член 39 и (...) броя на случаите, при които молбата за отказ за признаване е била уважена;
- г) броя на молбите за отказ за изпълнение на решение съгласно член 41/47п и (...) броя на случаите, при които молбата за отказ за изпълнение е била уважена;
- д) броя на жалбите, подадени съответно съгласно член 44/47с и член 45/47с.

Член 80

Държави членки с две или повече правни системи

По отношение на държава членка, в която за различни териториални единици се прилагат две или повече правни системи или съвкупности от правила по отношение на материята, уредена от настоящия регламент:

- а) всяко позоваване на обичайно местопребиваване на територията на тази държава членка се отнася до обичайно местопребиваване в конкретна териториална единица;
- б) всяко позоваване на гражданство (...) се отнася до териториалната единица, определена от правото на тази държава членка;
- в) всяко позоваване на орган на държава членка се отнася до органа на съответната териториална единица в тази държава членка;
- г) всяко позоваване на нормите на замолената държава членка се отнася до нормите, действащи в териториалната единица, в която се търси компетентност, признаване или изпълнение.

Член 81

Информация, която трябва да бъде съобщена на Комисията

1. Държавите членки съобщават на Комисията следната информация:
 - а) **които и да било органи по член 2, параграф 1, букви б1) и б2) и член 58, параграф 2;**
 - б) **съдилищата и органите, компетентни за издаване на удостоверенията, посочени в член 36а, параграф 1, член 56, и съдилищата, които са компетентни да поправят удостоверенията, посочени в член 36б, параграф 1, член 47м, параграф 1, член 47м1 и член 56, параграф 3 във връзка с член 36б, параграф 1;**
 - в) **съдилищата, посочени в член 27 параграф 3, член 32/47е, член 39, параграф 1, член 41/47п, параграф 1, член 44/47с, параграф 2 и член 45/47с;**
 - г) **компетентните по изпълнението органи, посочени в член 32/47е;**
 - д) **процедурите за правна защита съгласно членове 44/47с и 45/47с;**
 - е) **имената, адресите и способите на комуникация с централните органи, определени съгласно член 60;**
 - е1) **категориите близки роднини, посочени в член 65, параграф 1а, когато е приложимо;**
 - ж) **приетите езици за комуникация с централните органи, определени съгласно член (...)69, параграф 2;**
 - з) **приетите езици за преводите съгласно (...) член 64, параграф 3, член 64а, параграф 2, член 65, параграф 2 и член 69, параграф 2.**
- (...)
- (...)
2. Държавите членки съобщават на Комисията информацията, посочена в параграф 1, до [(...) двадесет и един месеца след влизането в сила на настоящия регламент (...)].
3. Държавите членки съобщават на Комисията всяко изменение (...), внесено в информацията **по параграф 1.**
4. Комисията оповестява информацията, **посочена в параграф 1**, чрез подходящи средства, включително посредством европейския портал за електронно правосъдие .

Член 82

Отмяна

1. При спазване на член 78, параграф 2 **от настоящия регламент**, Регламент (ЕО) № 2201/2003 се отменя, считано от *[началната дата на прилагане на настоящия регламент]*.
2. Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат в съответствие с таблицата на съответствието в приложение [V].

Член 83

Влизане в сила

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. (...) **Настоящият** регламент се прилага от (...) *[първия ден от месеца след изтичането на три години от датата на публикуване на настоящия регламент]*, с изключение на членове 70, 71 и 81, които се прилагат от *[датата на влизане в сила на настоящия регламент]*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател
